Palivový kombinát Ústí, státní podnik Hrbovická 2 403 39 Chlumec IČO: 00007536	**Opatření ředitele podniku 21/18**

Všeobecná bezpečnostní instrukce PKÚ, s. p.

Anotace:	Základní všeobecná bezpečnostní pravidla, povinnosti, chování a jednání zaměstnanců při výkonu práce v objektech a zařízeních PKÚ, s. p.
Přílohy:	Příloha č. 1 - Bezpečnostní značky Příloha č. 2 - Popis účinků nebezpečných látek Příloha č. 3 - Traumatologický plán Příloha č. 4 - Základní vybavení lékárničky první pomoci
Zpracoval:	[redacted] Telefon: [redacted]
Vydává:	OBHP
Schválil:	[redacted]
Dne:	10. 12. 2018
Účinnost:	10. 12. 2018
Nahrazuje:	O ŘP č. 31/2015 Všeobecná bezpečnostní instrukce ze dne 21. 12. 2015
Rozdělovník:	A, B, C, E – ZV OO

Čl. I
Úvodní ustanovení

1. Tento řídící akt stanovuje základní požadavky pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti technických zařízení v PKÚ, s. p., v návaznosti na ustanovení § 101 až § 108 a dalších souvisejících ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vzpp) včetně zákona č. 309/2006 Sb., o dalších požadavcích BOZP a dalších odpovídajících nařízení vlády a zákonů pro zvýšení BOZP zaměstnanců PKÚ, s. p., případně externích dodavatelů služeb.
2. Cílem tohoto řídícího aktu je shrnutí základních bezpečnostních pravidel chování, prosazování potřebných bezpečnostních opatření v objektech a zařízeních PKÚ, s. p., v návaznosti na jejich provoz a jednání zaměstnanců při výkonu pracovních činností. Je to základní bezpečnostní předpis, který nenahrazuje obecně platné bezpečnostní předpisy, normy a pravidla. Určení vedoucí zaměstnanci pro potřeby samostudia mají v rámci interní počítačové sítě přístup do softwarového programu obecně platné legislativy.
3. Zaměstnanec nastupující do PKÚ, s. p. se seznámí se všeobecnou částí instrukce během úvodního zaškolení. Podle charakteru pracovního zařazení a pracoviště bude zaměstnanec seznámen s dalšími příslušnými částmi instrukce v rámci praktického zácviku na pracovišti. Rozsah znalostí zaměstnance si musí PKÚ, s. p. ověřit jeho přezkoušením.
4. Ostatní zaměstnanci se musí prokazatelně seznámit se všeobecnou částí instrukce a dále s částmi instrukce, které mají přímí vztah k vykonávaným funkcím na pracovištích. Formou samostudia se musí každý zaměstnanec seznámit se zbývajícími částmi instrukce.

   Zaměstnanci, kteří budou v rámci svého pracovního zařazení provádět hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu, se prokazatelně seznámí s havarijním plánem pro dané středisko (lokalitu), kde budou činnost provádět a i s dalšími právními předpisy vydanými ČBÚ

5. Zaměstnanci na všech stupních řízení PKÚ, s. p., si jsou vědomi své odpovědnosti za dodržování BOZP svých podřízených zaměstnanců a dbají nad dodržováním ustanovení zákoníku práce ustanovení této všeobecné bezpečnostní instrukce a v potřebném rozsahu s dalšími interními předpisy, další obecně platnou legislativou a normami k zajištění BOZP, PO a ochrany ŽP.

   Dodržování zásad BOZP, PO a ochrany ŽP je podmínka zaměstnání ve společnosti.

Čl. II Pojmy a zkratky

1. **Bezpečnost práce** – obor činnosti zahrnující legislativní, organizační, technická, výchovná a jiná opatření směřující k zajištění BOZP a vyloučení nebo omezení rizik vzniku pracovního úrazu či v případě jejich vzniku k zajištění účinné pomoci.
2. **Bezpečnost a ochrana zdraví při práci** – soubor opatření pro zabránění vzniku nebo šíření mimořádné události a schopnost zabránit ztrátám na životech a zdraví osob, zvířat a majetku v mimořádné události či případě požáru v souladu s § 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, vzpp.
3. **Pracovní riziko** – kombinace pravděpodobností a rozsahu možného zranění nebo poškození zdraví zaměstnance, vystaveného v pracovním procesu jednomu nebo více potencionálním zdrojům pracovních úrazů nebo ohrožení zdraví zaměstnance.

   Vedoucí zaměstnanci jsou povinni vyhledat a vyhodnotit rizika možného ohrožení života a zdraví zaměstnanců, která se týkají výkonu práce a vliv rizika na zaměstnance odstranit nebo minimalizovat vhodnými technickými prostředky kolektivní ochrany, organizačními nebo jinými vhodnými opatřeními. Dále jsou povinni seznámit podřízené zaměstnance s riziky a informovat je o opatřeních na ochranu před jejich působením.
4. **Evidence rizikových prací** – práce a pracoviště (dle zákona č. 258/2000 Sb., vzpp a vyhlášky MZd č. 89/2001 Sb., vzpp, se zařazují do čtyř kategorií podle úrovně jednotlivých rizikových faktorů (prach, chemické látky, hluk, vibrace, neionizující záření, ionizující záření, fyzická zátěž, pracovní poloha, zátěž teplem a chladem, psychická zátěž, zraková zátěž). Jednotlivá pracoviště a práce

v PKÚ, s. p., jsou zařazena do kategorie I. až kategorie III. Zaměstnavatel je povinen informovat zaměstnance do jaké kategorie byla jim vykonávaná práce zařazena.

5. **Pracoviště kategorie I**. – pracoviště s ojedinělými hygienickými závadami. Úroveň pracovních podmínek je v souladu s hygienickými požadavky, sledované hodnoty nepřesahují NPK a pokud se vyskytnou, tak se dají v krátké době snadno odstranit. Zdravotní stav zaměstnanců je bez známek svědčících na nepříznivý vliv pracovních podmínek a nevyskytuje se poškození zdraví z práce.
6. **Pracoviště kategorie II**. – pracoviště vyhovující hygienickým požadavkům. Škodliviny se na pracovišti nevyskytují a trvalé dosahují hodnot nižších, než jsou nejvýše přípustné hodnoty, bez známek na nepříznivý vliv pracovních podmínek, nevyskytuje se poškození zdraví z práce, výjimečně se vyskytují v souvislosti s prací funkční potíže.
7. **Pracoviště kategorie III**. – pracoviště a práce, při niž jsou překračovány hygienické limity a expozice faktorů není spolehlivě snížená technickými opatřeními. Zaměstnanci musí nezbytně používat předepsané OOPP.

   Zařazení prací do kategorií je řešeno vnitropodnikovou směrnicí O ŘP „Ochrana zdraví zaměstnanců a kategorizace prací“
8. **Pracovní úraz** – je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. - § 271k zákona č. 205/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, vzpp. Každý pracovní úraz musí být prošetřen a zapsán do knihy úrazů, i když jim nebyla způsobená pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.

   Pracovní úraz zaměstnance externího zaměstnavatele je nutno nahlásit na oddělení BHP a bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance v souladu s § 105 odst. 1. zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, vzpp. Pro všechny pracovní úrazy včetně externích zaměstnanců musí být stanovena nápravná opatření a provedeno poúrazové proškolení a to prokazatelně.
9. **Havarijní plán** – soubor opatření pro záchranu osob a majetku při závažných mimořádných událostech a pro jejich zdolávání. Řeší způsob zdolávání všech předvídatelných havárií, ke kterým by mohlo na pracovišti dojít a je závazný pro všechny osoby zdržující se v prostorech a objektech, pro které je HP vypracován.
10. **Mimořádná událost** - závažný pracovní úraz, závažná událost, závažná provozní nehoda (havárie) a nebezpečný stav v právní odpovědnosti PKÚ, s. p. vzniklá v podzemí nebo na povrchu, kterou jsou ohroženy životy a zdraví osob nebo majetek (požáry, výbuchy plynu, závaly, průvaly vod a bahnin, zatopení apod.) a kterou nelze bezprostředně po jejich vzniku likvidovat běžnými prostředky, jež jsou na pracovišti k dispozici
11. **Závodní dolu, Závodní lomu a Závodní** - fyzické osoby s odbornou způsobilostí, dle Vyhl. ČBÚ č. 298/2005 Sb., ustanovení organizací pro jednotlivé lokality (střediska), odpovědné za bezpečné a odborné řízení hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.
12. **Dispečerská služba** - slouží jako ohlašovna všech mimořádných událostí (havárií, požáru, úrazů apod.) a to po dobu 24 hodin denně.
13. **Vedoucí likvidace havárie (VLH)** - fyzická osoba (závodní dolu, závodní lomu, závodní), která řídí práce na záchranu osob a zdolávání havárie.
14. **Zástupce vedoucího likvidace havárie (ZVLH)** - fyzická osoba způsobilá řídit zdolávání havárie jmenovaná závodním. Zastupuje VLH v době jeho nepřítomnosti.
15. **Inspekční služba** - pro zdolávání mimořádných událostí (dále také MU) a havárií má organizace PKÚ, s. p. zřízenu inspekční službu, kterou vykonávají pověření zaměstnanci dle rozpisu schváleného VLH.
16. **Ochranné zařízení** – technické nebo jiné zařízení k zabránění úrazům, provozním nehodám nebo poruchám technického zařízení.
17. **Zaměstnavatel** – právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává fyzické osoby v pracovněprávních vztazích a v obdobných pracovních vztazích stanovených za podmínek v souladu s § 101 - 108 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, vzpp včetně odpovídajících nařízení vlády a zákonů pro zvýšení BOZP zaměstnanců PKÚ, s. p., příp. externích dodavatelů služeb.
18. **Zaměstnanec** – každá osoba, kterou na základě pracovní smlouvy nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr zaměstnává zaměstnavatel a plní ustanovení § 106 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, vzpp včetně odpovídajících nařízení vlády a zákonů pro zvýšení BOZP zaměstnanců PKÚ, s. p., příp. externích dodavatelů služeb.

19. **Vedoucí zaměstnanec** – osoba pověřená řízením zaměstnanců na jakékoliv organizační úrovni a plní povinnosti stanovené v § 302 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, vzpp.
20. **Pracoviště** – prostory nebo místa, na kterých zaměstnanci plní své pracovní úkoly a která podléhají přímému nebo nepřímému dozoru zaměstnavatele, nebo pracoviště na které byl zaměstnanec vyslán k plnění pracovních úkolů.
21. **Pracoviště se zvýšeným nebezpečím** – místo, kde se provozuje činnost, při které hrozí zvýšené nebezpečí vzniku požáru nebo poškození zdraví a majetku.
22. **Povolení na práci s otevřeným ohněm** – provádění prací se zvýšeným nebezpečím v areálech a objektech PKÚ, s. p. bez písemného povolení na práci se nesmí zahájit! Při pracích se zvýšeným nebezpečím se nesmí používat bez „Povolení na práci s otevřeným ohněm“ elektronické přístroje (mobilní telefony, přenosné radiopřijímače, walkmany, videokamery, fotoaparáty apod.) ve vyznačených zónách nebezpečí výbuchu.
23. **Příkaz V** – Písemný doklad o nařízených technických a organizačních opatřeních sloužící k zajištění bezpečnosti pracujících v prostorách s nebezpečím výbuchu dle NV č. 406/2004 Sb., vzpp.
24. **Příkaz B** – Písemný doklad o nařízených technických a organizačních opatřeních sloužící k zajištění bezpečnosti pracujících při práci na elektrickém zařízení nebo v jeho blízkosti v souladu s požadavky vyhlášky ČÚBP č. 50/78 Sb., o odborné způsobilosti zaměstnanců v elektrotechnice, vzpp.
25. **Nesoulad v oblasti BOZP** – Nedostatek v dokumentaci, v postupu, v pracovním prostředí nebo v chování personálu, který snižuje úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a vytváří možnost vzniku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání.
26. **Třetí osoba** – právnická nebo fyzická osoba vyvíjející podnikatelskou činnost pro PKÚ, s. p., nebo zdržující se na pracovištích PKÚ, s. p., (mimo zaměstnanecký poměr k PKÚ, s. p.).
27. **Kvalifikace** – je odborná způsobilost zaměstnance k výkonu příslušné pracovní funkce.
28. **Osobní ochranné pracovní prostředky** – prostředky osobní ochrany, schválené příslušnou autorizovanou státní zkušebnou a určené v souladu s § 104 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, vzpp k tomu, aby se zaměstnanci jejich používáním chránili před riziky, která by mohla ohrozit jejich život, bezpečnost nebo zdraví při práci.
29. **Funkční kontroly BOZP** – cílené, účelové nebo namátkové kontroly stavu BOZP, zpravidla iniciované samotným kontrolujícím (zaměstnanci OBHP, vedoucím zaměstnancem, inspektorem bezpečnosti práce apod.).
30. **Státní odborný dozor** – zástupci státního odborného dozoru v oblasti BOZP, hygieny, požární ochrany a ochrany životního prostředí provádějící kontrolu plnění legislativních požadavků. V mimořádných případech mají právo vstupovat na pracoviště bez ohlášení, požadovat provozní dokumentaci a musí se prokázat svým služebním průkazem.
31. **Prověrky BOZP** – komplexní prověrky stavu BOZP na všech pracovištích a zařízeních PKÚ, s. p., prováděné stanovenou komisí společně s odborovou organizaci ve smyslu § 108 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, vzpp.
32. **Koordinátor** – zpracovává Plán BOZP a koordinuje spolupráci zhotovitelů v souladu § 14 – 18 zákona č. 309/2006 Sb., a § 7 – 8 NV č. 591/2006 Sb., vzpp.
33. **PKÚ, s. p.** - se rozumí státní podnik zapsán v podnikovém rejstříku.
34. **Externí dodavatel služeb** – je taková společnost., která se souhlasem PKÚ, s. p. pracuje v jejích objektech nebo na jejích pracovištích.
35. **Obecně platná legislativa** – jsou předpisy s celostátní platností, jimi je řízena činnost na všech hospodářských odvětvích (Zákoník práce, vyhlášky, normy a předpisy ministerstev zdravotnictví a vnitra apod.).
36. **Poučení** – se považuje z hlediska platných předpisů za prokázané, zejména dokladem a přiznáním kvalifikační třídy. Pokud je příslušná látka součástí kvalifikační náplně, dokladem o absolvování školení. Pokud je příslušná látka obsažena v osnovách, dokladem záznamů o poučení apod.
37. **Technický dozor** – vykonává bezprostředně směnový technik, kterému příslušné pracoviště bylo svěřeno. Ostatním technickým zaměstnancům je povinnost dozoru dána organizačním, případně odpovědnostním řádem.
38. **Stálý dozor** – vykonává bezprostředně směnový technik, kterému příslušné pracoviště bylo svěřeno. Ostatním technickým zaměstnancům je povinnost dozoru dána organizačním, případně odpovědnostním řádem. Zaměstnanec určený vedením PKÚ, s. p. jako stálý dozor nesmí se z pracoviště vzdálit a nesmí se zaměstnávat ničím jiným než dozorem.
39. **Stálý dohled -** osoba pověřená dohledem a kontrolou na prací nebo plnění technologického postupu a zásad bezpečnosti práce. Stálý dohled nemusí být nepřetržitě na pracovišti, ale je

odpovědná za předání a převzetí pracoviště. V případě, že osoba pověřená dohledem se vzdálí z pracoviště, nemusí být práce přerušena.

40. **Pracoviště** – je prostor určený zaměstnanci k výkonu pracovní činnosti včetně technických zařízení v tomto prostoru, která souvisejí s určenou pracovní činností.
41. **Provozovna** – je obstavěný nebo jinak ohraničený prostor, v němž je zabudováno strojní nebo elektrické zařízení nebo který je určen k odstavování mobilních strojů.
42. **Důlní dílo** – je podpovrchový i povrchový prostor v zemské kůře vytvořený hornickou činností. Jde zejména o důlní dílo průzkumné, otvírkové, přípravné, dílo sloužící k dobývání (štola, chodba, jáma, i podzemní zásobník plynu) a důlní dílo při povrchovém dobývání (lom, skrývkové a těžební řezy, etáže apod.).
43. **Odkop** – je široký zářez do svahu.
44. **Břemeno nadměrné hmotnosti** – je předmět, jehož hmotností je větší než základní (jmenovitá) nosnost použitého dopravního nebo zdvihacího zařízení nebo únosnost dopravní cesty.
45. **Břemeno nadměrných rozměrů** – je předmět, jehož rozměry přesahují obrys dopravního zařízení nebo zasahují do mezer na dopravní cestě stanovených bezpečnostními předpisy.
46. **Práce spojená se zvýšeným nebezpečím** – je taková práce, při které hrozí zaměstnanci zvýšené nebezpečí úrazu. Jsou to práce, při kterých je nařízen stálý dozor a práce, o kterých tak rozhodne PKÚ, s. p.
47. **Ochranná vzdálenost od zdroje ohrožení (bezpečná vzdálenost)** – je vzdálenost mezi ochranným zařízením a zdrojem ohrožujícím život nebo zdraví zaměstnanců (rotující, pohybující nebo horké části strojů, části elektrických zařízení pod napětím apod.).
48. **Provozně zabezpečovací systém** – je soubor měřicích a kontrolních prvků včetně nutných ovládacích, případně jiných částí zařízení, které nepřetržitě nebo ve stanovených intervalech kontrolují bezpečný provoz daného zařízení a zajišťují jeho vypnutí za předem určených podmínek nebo za stavu, kdy by mohlo dojít k poškození daného zařízení v důsledku překročení, případně podkročení stanovených hodnot.
49. **Návěstí** – je zákaz, výstraha, příkaz nebo informace vyjádřená zvukem, světlem, značkou, nápisem nebo návěstním znakem podle jeho polohy, pohybu nebo barvy.
50. **Údržbou zařízení se rozumí činnost směřující k udržování zařízení v provozuschopném bezpečném stavu**. Údržbou zařízení jsou i předepsané prohlídky, zkoušky, kontroly, revize a opravy zařízení v rozsahu potřebném provedení prohlídek, zkoušek, kontrol, revizí nebo oprav zařízení.
51. **Požár** – je nežádoucí a nekontrolované hoření, za důlní požár se považuje i proces samovznícení, a to od takového stádia, kdy jeho zplodiny jsou schopny ohrozit zdraví nebo životy lidí, nebo kdy teplota hořlavé hmoty by mohla být příčinou výbuchu.
52. **Otevřený oheň** – je záměrné a kontrolované hoření, za otevřený oheň se považuje i takový vývin tepelné energie nebo jiskření, který je důsledkem záměrně vyvolaných fyzikálních nebo chemických procesů nebo pochodů a mohl by být příčinou vzniku požáru nebo výbuchu.
53. **Technologický postup** – je soubor pokynů, požadavků a postupů, který vydává PKÚ, s. p. k provedení příslušné práce, například pro obsluhu, provoz a údržbu zařízení, podle místních podmínek, v souladu s požadavky předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu, technickými podmínkami výrobce nebo dodavatele zařízení.
54. **Obsluha** – je samostatná činnost zaměstnance na zařízení, který dovršil 18 let (pokud není stanovena vyšší věková hranice), je zdravotně způsobilý, prošel určeným zácvikem (teoretickým i praktickým) a složil zkoušku z příslušných odborných znalostí a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu a byl seznámen s příslušnou provozní dokumentací.
55. **Dozorčí orgán** – je technik odpovědný za jemu svěřený pracovní úsek organizačním řádem.
56. **Používané zkratky**

BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BP	bezpečnost práce
SOD	státní odborný dozor
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
OBHP	oddělení bezpečnosti a hygieny práce
OBÚ	Obvodní báňský úřad
OIP	oblastní inspektorát práce

TIČR Technická inspekce České republiky
ČBÚ Český báňský úřad
OOPP osobní ochranné pracovní prostředky
MČDP mycí čistící a dezinfekční prostředky
ČSN Česká technická norma
MÚ mimořádná událost
NV nařízení vlády
Záchranná služba lékařská služba první pomoci
OOPP osobní ochranné pracovní prostředky
ŽP životní prostředí
OŽP ochrana životního prostředí
PBZ požárně bezpečnostní zařízení
PO požární ochrana
POÚ pokyny pro obsluhu a údržbu
PÚ pracovní úraz
ŘP ředitel státního podniku
VBI Všeobecná bezpečnostní instrukce PKÚ, s. p.
VTZ vyhrazená technická zařízení
BTZ bezpečnost technických zařízení
VZ vedoucí zaměstnanec
vzpp ve znění pozdějších předpisů
ZV OO Závodní výbor odborová organizace
ZP Zákoník práce
O ŘP Opatření ředitele podniku
S ŘP Směrnice ředitele podniku

Čl. III Zajištění BOZP

1. Rozsah působnosti

a) Tato Všeobecná bezpečnostní instrukce je závazná pro všechny pracoviště PKÚ, s. p., všechny zaměstnance PKÚ, s. p., a pro zaměstnance externích právnických i fyzických osob, kteří pobývají v objektech a areálech PKÚ, s. p., nebo na jeho zařízení v areálech třetích osob, a to zejména:
   a) v areálu podnikového ředitelství PKÚ, s. p.
   b) ve středisku Kohinoor,
   c) ve středisku DÚK,
   d) ve středisku Kladenské doly,
   e) ve středisku VUD
   f) ve středisku Hodonín,
   g) ZBZS Libušín,
   h) ZBZS Odolov

b) Kromě Všeobecné bezpečnostní instrukce, jsou zaměstnanci seznamováni svými nadřízenými zaměstnanci v potřebném rozsahu s dalšími interními předpisy, obecně platnou legislativou a normami k zajištění BOZP, PO a ochrany ŽP, s přihlédnutím k charakteristice pracoviště, pracovních podmínek a pracovní činnosti.

c) Zaměstnanci externích právnických a fyzických osob jsou povinni při své práci a činnosti v PKÚ, s. p. dodržovat smluvní podmínky a předané písemné informace o rizicích pro dané pracoviště.

d) Rozsah působnosti SOD v objektech a areálech PKÚ, s. p., nebo na jeho zařízení v areálech třetích osob
   - podnikové ředitelství PKÚ, s. p. – působnost OIP pro Ústecký kraj a Liberecký kraj
   - středisko Kohinoor – působnost OBÚ Most
   - středisko DÚK – objekty prázdné bez nájemních smluv - působnost OBÚ Most
   - středisko Kladenské doly – působnost OBÚ Praha
   - středisko VUD – působnost OIP pro Královehradecký kraj a Pardubický kraj
   - středisko Hodonín – působnost OBÚ Brno
   - ZBZS Libušín – působnost OBÚ Praha
   - ZBZS Odolov – působnost OBÚ Hradec Králové

2. Povinnosti zaměstnavatele

a) nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,

b) informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena; kategorizaci prací upravuje zvláštní právní předpis,

c) zajistit, aby práce v případech stanovených zvláštním právním předpisem vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají platný zdravotní průkaz, kteří se podrobili zvláštnímu očkování nebo mají doklad o odolnosti vůči nákaze,

d) sdělit zaměstnancům, u kterého poskytovatele pracovnělékařských služeb jim budou poskytnuty pracovnělékařské služby a jakým druhům očkování a jakým pracovnělékařským prohlídkám a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit, umožnit zaměstnancům podrobit se těmto očkováním, prohlídkám a vyšetřením v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví,

e) nahradit zaměstnanci, který se podrobí pracovnělékařské prohlídce, vyšetření nebo očkování podle písmene d), případnou ztrátu na výdělku, a to ve výši průměrného výdělku, popřípadě ve výši rozdílu mezi náhradou mzdy nebo platu podle § 192 ZP nebo nemocenským a průměrným výdělkem,

f) zajistit zaměstnancům, zejména zaměstnancům v pracovním poměru na dobu určitou, zaměstnancům agentury práce dočasně přiděleným k výkonu práce k jinému zaměstnavateli, mladistvým zaměstnancům, podle potřeb vykonávané práce dostatečné a přiměřené informace a pokyny o BOZP podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, zejména formou seznámení s riziky, výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště,

g) zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k zajištění BOZP a o přijatých opatřeních, zejména ke zdolávání požárů, poskytnutí první pomoci a evakuace fyzických osob v případě mimořádných událostí,

h) jestliže při práci přichází v úvahu expozice rizikovým faktorům poškozujícím plod v těle matky, informovat o tom zaměstnankyně. Těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, které kojí, a zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu je dále povinen seznámit s riziky a jejich možnými účinky na těhotenství, kojení nebo na jejich zdraví a učinit potřebná opatření, včetně opatření, která se týkají snížení rizika psychické a fyzické únavy a jiných druhů psychické a fyzické zátěže spojené s vykonávanou prací, a to po celou dobu, kdy je to nutné k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví dítěte,

i) umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním BOZP,

j) zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,

k) nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,

l) zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními právními předpisy,

m) Informace a pokyny musí být zajištěny vždy při přijetí zaměstnance, při jeho převedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technologie a pracovních postupů. O informacích a pokynech je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

n) zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle věty první je zaměstnavatel povinen zajistit při nástupu zaměstnance do práce, a dále při změně pracovního zařazení, druhu práce, při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů, a nebo v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na BOZP.

o) Zaměstnavatel je povinen určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení. Vyžaduje-li to povaha rizika a jeho závažnost, musí být školení podle

věty první pravidelně opakováno; v případech uvedených v odstavci n) při změně pracovního zařazení….., musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu.
Obsah a četnost školení řeší v PKÚ, s. p. O ŘP „Seznamování zaměstnanců s bezpečnostními předpisy“, které stanovuje zásady seznamování zaměstnanců s bezpečnostními předpisy, zkoušky z bezpečnostních a požárních předpisů, periodické školení a přezkušování v souladu s obecně platnou legislativou.

3.Práva a povinnosti zaměstnance

a) Zaměstnanec má právo na zajištění BOZP, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením; informace musí být pro zaměstnance srozumitelná.
b) Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance.
c) Zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek BOZP.
d) Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění BOZP je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance. Zaměstnanec je povinen:
    - účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na BOZP včetně ověření svých znalostí,
    - podrobit se pracovnělékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním stanoveným zvláštními právními předpisy,
      Poskytovatele pracovnělékařských služeb, druhy poskytovaných pracovnělékařských služeb a lhůty periodických prohlídek udává **O ŘP „Ochrana zdraví zaměstnanců a kategorizace prací“**
    - dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění BOZP, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,
    - dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,
    - nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci,
    - oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení.

4. Účast zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

a) Zaměstnanci nesmějí být zbaveni práva účastnit se na řešení otázek souvisejících s bezpečností a ochranou zdraví při práci prostřednictvím odborové organizace a zástupce pro oblast BOZP.
b) Zaměstnavatel je povinen ZVOO a zástupci pro oblast BOZP anebo přímo zaměstnancům umožnit:
    - účast při jednáních týkajících se BOZP anebo jim poskytnout informace o takovém jednání,
    - vyslechnout jejich informace, připomínky a návrhy na přijetí opatření týkajících se BOZP, zejména návrhy na odstranění rizik nebo omezení působení rizik, která není možno odstranit,

- projednat:
    1) podstatná opatření týkající se BOZP,
    2) vyhodnocení rizik, přijetí a provádění opatření ke snížení jejich působení, výkon prací v kontrolovaných pásmech a zařazení prací do kategorií podle zvláštního právního předpisu,
    3) organizaci školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP,
    4) určení odborně způsobilé fyzické osoby k prevenci rizik podle zákona o zajištění dalších podmínek BOZP.

c) Zaměstnavatel je dále povinen odborovou organizaci a zástupce pro oblast BOZP anebo přímo zaměstnance informovat o:
- zaměstnancích určených k organizování poskytnutí první pomoci, k zajištění přivolání lékařské pomoci, hasičského záchranného sboru a Policie České republiky a k organizování evakuace zaměstnanců,
- výběru a poskytování pracovnělékařských služeb,
- určení odborně způsobilé fyzické osoby k prevenci rizik podle zákona o zajištění dalších podmínek BOZP,
- každé další záležitosti, která může podstatně ovlivnit BOZP.

d) ZVOO a zástupce pro oblast BOZP anebo zaměstnanci jsou povinni spolupracovat se zaměstnavatelem a s odborně způsobilými fyzickými osobami k prevenci rizik podle zákona o zajištění dalších podmínek BOZP tak, aby zaměstnavatel mohl zajistit bezpečné a zdraví neohrožující pracovní podmínky a plnit veškeré povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy a opatřeními orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů.

e) Zaměstnavatel je povinen organizovat nejméně jednou v roce prověrky BOZP na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele v dohodě se ZVOO a se souhlasem zástupce zaměstnanců pro oblast BOZP a zjištěné nedostatky odstraňovat.

f) Zaměstnavatel je povinen ZVOO a zástupci pro oblast BOZP zajistit školení umožňující jim řádný výkon jejich funkce a zpřístupnit jim právní a ostatní předpisy k zajištění BOZP a doklady o:
- vyhledávání a vyhodnocení rizik, opatřeních k odstranění rizik a k omezení jejich působení na zaměstnance a k vhodné organizaci BOZP,
- evidenci a hlášení pracovních úrazů a uznaných nemocí z povolání,
- kontrolách a opatřeních orgánů, kterým přísluší výkon kontroly nad BOZP podle zvláštních právních předpisů.

5. <u>Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání</u>

a) Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace a zástupce pro oblast BOZP a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu. O pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele je zaměstnavatel podle věty první povinen bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, umožnit mu účast na objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu a seznámit ho s výsledky tohoto objasnění.

b) Zaměstnavatel je povinen vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.

c) Zaměstnavatel je povinen vyhotovovat záznamy a vést dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo:
- ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo
- k úmrtí zaměstnance.

d) Jedno vyhotovení záznamu o úrazu je povinen zaměstnavatel předat postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.

e) Zaměstnavatel je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

f) Zaměstnavatel je povinen přijímat opatření proti opakování pracovních úrazů.

g) Zaměstnavatel je povinen vést evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích, a uplatní taková opatření, aby odstranil nebo minimalizoval rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání.

h) Vláda stanoví nařízením:
   - způsob vedení evidence úrazů v knize úrazů,
   - ohlašování úrazů,
   - vyhotovování a zasílání záznamu o úrazu a záznamu o úrazu - hlášení změn,
   - okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz, zasílá záznam o úrazu a záznam o úrazu - hlášení změn,
   - co se rozumí smrtelným pracovním úrazem pro statistické účely,
   - vzor záznamu o úrazu a vzor záznamu o úrazu - hlášení změn.

i) **Definice a oznamování pracovního úrazu**
   - Pracovní úraz je definován v § 271k zákona č. 205/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, vzpp. Jedná se o jakékoliv poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, které byly způsobeny nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením vnějších vlivů, při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
   - Pokud dojde při plnění pracovních úkolů zaměstnance (nebo v přímé souvislosti s ním) k poškození na zdraví či k jeho smrti úrazem, je za škodu odpovědný zaměstnavatel, u něhož byl zaměstnanec v době úrazu v pracovním poměru. Jedná se o objektivní odpovědnost zaměstnavatele (odpovědnost za výsledek). Takto zákonem stanovené odpovědnosti,
     se může zaměstnavatel zprostit pouze v případech stanovených v § 270 zákona č. 205/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, vzpp.
   - Plnění pracovních úkolů je definováno § 273 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, vzpp a jedná se o výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru nebo z dohod mimo pracovní poměr (např. dohoda o provedení práce nebo pracovní činnosti).
   - Za pracovní úraz se nepovažuje úraz, který zaměstnanec utrpěl při:
     a) cestě do zaměstnání a zpět (mimo areály středisek PKÚ, s. p.),
     b) stravování, ošetření (vyšetření) ve zdravotnickém zařízení nebo na cestě k nim a zpět, pokud nejsou konány v objektu společnosti nebo na příkaz vedoucího zaměstnance.
   - Neprodleně po zajištění první pomoci je postižený (pokud je toho schopen) nebo jiný zaměstnanec, který je svědkem pracovního úrazu nebo se o něm dozví, povinen uvědomit svého nadřízeného nebo ohlašovnu požárů příslušného střediska.
   - Vedoucí zaměstnanec, kterému byl úraz oznámen, je povinen neprodleně informovat:
     a) nadřízeného postiženého, není-li mu postižený podřízen,
     b) vedoucího OBHP nebo jeho zástupce.
   - Vedoucí OBHP je povinen dle závažnosti pracovního úrazu informovat odpovídající zástupce organizací dle ZP a nařízení vlády č. 201/2010 Sb., vzpp.
   - Zaměstnanec je povinen neprodleně oznámit nadřízenému, nastala-li u něho pracovní neschopnost v příčinné souvislosti s pracovním úrazem.
   - Postižený, svědci a další přizvaní zaměstnanci jsou povinni při zjišťování příčin vzniku pracovního úrazu účinně spolupracovat.
   - Vedoucí zaměstnanci jsou povinni zajistit odpovědné a spolehlivé zjištění příčiny, příčinných souvislostí a všech dalších okolností vzniku úrazu. Na základě zjištěných příčinných souvislosti stanoví vhodná opatření na zamezení dalších obdobných pracovních úrazů.
   - Vznikne-li zaměstnanci nárok na náhradu škody, předá (po projednání v příslušné komisi) vedoucí OBHP postiženému doklad pro náhradu škody. Postižený si zajistí u příslušného smluvního lékaře doplnění údajů o stanovení bolestného, případně u příslušné mzdové účtárny o výpočet ušlého výdělku, nastala-li následkem pracovního úrazu pracovní neschopnost. K převzetí náhrady škody vzniklé pracovním úrazem, případně dalších vzniklých nároků, je postižený telefonicky vyzván.
   - Smrtelný pracovní úraz je veškeré poškození zdraví, které způsobila smrt po úrazu, nebo na jejichž následky zaměstnanec zemřel nejpozději do jednoho roku. Smrtelné pracovní úrazy nebo úrazy u níž je podezření na spáchání trestného činu, je povinnost hlásit neprodleně územně příslušnému útvaru Policie ČR.

Evidenci a postup při hlášení pracovního úrazu podrobně řeší O ŘP „Evidence a postup při hlášení pracovních úrazů“.

6. První pomoc – předlékařská (laická) první pomoc

a) Předlékařskou první pomoc jsou povinni neprodleně poskytnout všichni přítomní zaměstnanci za použití všech dostupných prostředků a to až do předání postiženého lékaři.
b) Poskytování předlékařské první pomoci musí být zaměřeno vždy na zachování hlavních životních funkcí. Minimum pro poskytnutí první pomoci je uvedeno v příloze č. 3 – Traumatologický plán.
c) K poskytnutí laické první pomoci musí být rozmístěny na pracovištích lékárničky se základním vybavením – viz příloha č. 4.
d) Vyžaduje-li to charakter vzniklého zranění, je nutno:
   - přivolat ihned zdravotní záchrannou službu (tel. **155**),
   - jde-li o úraz hromadný, zejména u otrav, nebo je-li nutná rychlá technická první pomoc k vyproštění zraněného apod., přivolat také hasičskou záchrannou službu (tel. **150**).
e) Při telefonickém přivolávání záchranné služby na místo úrazu:
   - zachovat klid, uvést srozumitelně co se stalo a místo úrazu pro příjezd záchranné služby,
   - nepřerušovat hovor, vyčkat a odpovídat na případné dotazy.
f) Zaměstnanec, který přivolává Záchrannou službu, je povinen zajistit, aby Záchranná služba byla očekávána na uvedeném stanovišti a doprovozena co nejrychleji a co nejblíže k místu úrazu. Zaměstnanec, který očekává příjezd záchranné služby na stanovišti, si musí počínat tak, aby jej řidič záchranné služby snadno zpozoroval.

7. Osobní ochranné pracovní prostředky a mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje

a) Není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům OOPP. OOPP jsou ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem.
b) Osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele bezplatně podle vlastního opatření zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků nesmí zaměstnavatel nahrazovat finančním plněním.
c) Doba upotřebení OOPP je stanovena organizací a musí být sdělena zaměstnanci při jejich výdeji.
d) Je-li zaměstnanci přidělena práce, pro kterou není vybaven OOPP, je organizace povinna mu tyto poskytnout na nezbytně nutnou dobu.
e) Poškozené (roztrhané, děravé apod.) OOPP se nesmějí používat. Způsob výměny je určen organizací dle vydaného opatření.
f) Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům MČDP na základě rozsahu znečištění kůže a oděvu; na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami, v rozsahu a za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem, též ochranné nápoje.

Bližší podmínky poskytování OOPP a MČDP stanoví O ŘP „Poskytování OOPP, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků“.

Poskytování ochranných nápojů je stanoveno O ŘP „Poskytování ochranných nápojů“.

8. Šatny a skříňky zaměstnanců

a) Zaměstnanci, kteří musí nosit pracovní nebo ochranný oděv a nemohou se z hygienických, epidemiologických nebo etických důvodů převlékat v jiném prostoru, musí mít k dispozici šatny.
b) Pro šatny musí být splněno:
   - musí být oddělené podle pohlaví,
   - umísťují se v prostorách snadno přístupných a stavebně oddělených od pracovišť a umýváren,

- podlahy musí být snadno umyvatelné,
- musí být vybaveny uzamykatelnými skříňkami tak, aby bylo každému zaměstnanci umožněno bezpečné ukládání občanského oděvu,
- musí být vybaveny lavicemi nebo jiným sedacím nábytkem.

c) V šatnách a ve skříňkách zaměstnanců je zakázáno ukládat předměty hořlavé zejména takové, jejichž výpary by mohly být příčinou požáru nebo výbuchu, jakož i jiné předměty, které by mohly být příčinou úrazu a které nesouvisí s odkládáním oděvních a pracovních svršků.

d) Umývárny a sprchy se umísťují v samostatných místnostech, a pokud je to možné, navazují přímo dveřmi na šatny.

9. Pracovní podmínky žen a mladistvých

a) Vedoucí zaměstnanci jsou povinni zaměstnávat ženy pouze pracemi a na pracovištích, které jsou pro ně fyzicky přiměřené, neškodí jejich organismu a neohrožují jejich mateřské poslání. Těhotné ženy navíc pracemi, které neohrožují jejich těhotenství.

b) Dále jsou povinni zaměstnávat mladistvé pouze pracemi a na pracovištích, které jsou v tomto věku pro ně přiměřené, bezpečné a neškodí jejich zdraví, pracemi, při nichž nejsou vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu nebo při jejichž výkonu nemohou vážně ohrozit bezpečnost a zdraví ostatních zaměstnanců nebo jiných osob.

c) Práce a pracoviště zakázané těhotným ženám, matkám do konce 9. měsíce po porodu a mladistvým:
- spojené s expozicí hluku zařazené do třetí nebo čtvrté kategorie,
- spojené s expozicí vibrací,
- styk kůže s minerálními oleji,
- styk s karcinogeny a mutageny a při pracovních procesech s rizikem chemické karcinogenity,
- ve výškách nad 1,5 m,
- vykonávat práci přesčas a práci v noci,
- být odměňováni způsobem, který by vedl při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení jejich bezpečnosti.

10. Chůze, výstupy, sestupy, zvýšené plošiny

Chůze v areálech společnosti je povolena pouze po chodnících. Tam, kde nejsou zřízeny, chodí se po levé straně vozovky. Chůze mimo vykázané cesty je zakázána, pokud není nutná z důvodu plnění pracovního úkolu, případně úniku z dosahu bezprostředního ohrožení života a zdraví osob.

Chůze se zdá být jednoduchou činností, ale přesto je nejčastějším zdrojem úrazu. Proto zajištění bezpečné chůze vyžaduje pozornost všech zaměstnanců. Z těchto důvodů je nutné:
- odstraňovat z cest a míst, kterými se musí procházet všechno, co by mohlo způsobit zakopnutí, pád nebo zranění,
- respektovat výstražné tabulky se zákazem vstupu do ohrožených nebo nebezpečných míst,
- zabránit prodlévání nebo přiblížení se do míst, kde hrozí propadnutí, uklouznutí, pád materiálu a podobně,
- řídit se pokyny vedoucích pracovišť a nevstupovat na cizí pracoviště bez vědomí příslušného vedoucího,
- vstup do prostorů označených zákazovou značkou na výstražných tabulkách je zakázán. Výjimky jsou povoleny jen v souladu s platnými předpisy.

a) Všechny cesty, ochozy, mosty, rampy a ostatní pracovní plochy musí být udržovány v náležitém stavu bez výmolů a výtluků, bez překážek bránících bezpečné chůzi a rychlému a bezpečnému úniku do bezpečí při mimořádných událostech a musí být trvale zajišťovány proti uklouznutí odstraňováním a posypem námraz, úkapem olejových látek a podobně. Zvláštní péče musí být věnována provozům olejového hospodářství, kde je zvýšené nebezpečí úrazu. Stejnou pozornost je třeba věnovat i schůdkům nebo stupačkám u nákladních automobilů a podobně.

b) Veškeré plochy, kde se za snížené viditelnosti pohybují osoby, musí být řádně osvětleny předepsaným bezpečnostním osvětlením.

c) Chůze bez dalšího zajištění na plošinách vyšších než 1,5 m, které nejsou opatřeny na volných stranách zábradlím, je zakázána. Zvýšené plošiny, po nichž se chodí, musí mít po celé ploše rovnou a dostatečně pevnou podlahu. Před zahájením prací na zvýšených plošinách musí být provedena jejich prohlídka a stanovena opatření v souladu s NV č. 101/2005 Sb., o podrobnějších

požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí a NV č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na BOZP při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, vzpp. Při práci na zvýšených plošinách musí být zaměstnanec dostatečně zajištěn (ohrazením, ochranným pásem a podobně).

d) Každé schodiště musí být udržováno stále čisté a musí z něj být odstraněny nášlapky bláta, námrazy a jiné nečistoty. Při náledí musí být včas proveden posyp. Schodiště musí mít zachovány nášlapné hrany. Uvedená opatření musí být v souladu s NV č.101/2005 Sb., vzpp.

e) Nebezpečné prohlubně jsou výkopy, jámy, jímky, nádrže, kanály, otvory do podlah a podobně. Nebezpečné prohlubně musí být opatřeny kryty zajištěné proti ujetí nebo ohrazeny a za snížené viditelnosti předepsaným způsobem osvětleny.

f) Je zakázáno poškozovat nebo bezdůvodně odstraňovat kryty, osvětlení nebo ohrazení prohlubní. Na prohlubně nově vzniklé musí být okamžitě upozorněn příslušný vedoucí zaměstnanec.

11. Práce ve výškách, používání žebříků

a) Za práci ve výškách a nad volnou hloubkou se považují práce a pohyb zaměstnance, při kterém je ohrožen pádem z výšky, do hloubky propadnutím nebo sesunutím. Ochrana zaměstnanců proti pádu musí být provedena kolektivním nebo osobním zajištěním, nezávisle od výšky na všech pracovištích a komunikacích, kde hrozí nebezpečí poškození zdraví a od výšky 1,5 m na všech ostatních pracovištích a komunikacích, pokud tento předpis nestanoví jinak.

b) Ochrana proti pádu od výšky 1,5 m se nevyžaduje, jestliže:
   - pracoviště nebo komunikace jsou na plochách se sklonem do 10° včetně od vodorovné roviny a jsou vymezeny zábranou (jednotyčové zábradlí o výšce minimálně 1,1 m, které není určené proti pádu osob ani předmětů ze zvýšené úrovně apod.) nejméně 1,5 m od hrany pádu,
   - místo práce uvnitř objektu je nejméně 0,6 m pod korunou zdi, na které se pracuje.

c) Na plochách se sklonem nad 10° musí být kolektivní zajištění i podél hrany pádu ve směru sklonu. Současně s postupem prací do výšky se musí ihned zakrývat všechny vzniklé otvory a prohlubně půdorysného rozměru kratší strany nebo průměru nad 0,25 m, především poklopy, zajištěnými proti posunutí nebo je zabezpečit jinou ochrannou - konstrukcí.

d) Ochranné a záchytné konstrukce (ochranné zábradlí, ochranné ohrazení, lešení, poklopy, záchytné ohrazení, záchytné lešení, záchytné sítě) musí být dostatečně pevné a odolné vůči vnějším silám a nepříznivým vlivům a upevněny tak, aby bezpečně unesly předpokládané namáhání. Jejich únosnost musí být prokázána statickým výpočtem nebo jiným závazným podkladem.

e) Osobní zajištění zaměstnanců při pracích ve výškách a nad volnou hloubkou se musí použít v případech, kdy nelze použít kolektivního zajištění. Prostředky osobního zajištění proti pádu jsou zejména:
   - bezpečnostní lano,
   - bezpečnostní pás,
   - bezpečnostní postroj (se samonavíjecí kladkou, bezpečnostní brzda, přípravky pro spouštění a vytahování včetně příslušenství).

f) Vhodný prostředek osobního zajištění a místo jeho upevnění (ukotvení) je povinen určit zpracovatel technologického nebo pracovního postupu. Pokud se jedná o jednoduché práce, pro které není třeba vypracovat technologický postup nebo o situace, které nemohly být v technologickém nebo pracovním postupu zohledněny, určí místo upevnění případně vhodný prostředek, osobního zajištění zaměstnanec, který práce ve výškách řídí.

g) Prostředky osobního zajištění musí svými parametry odpovídat požadavkům právních předpisů, případně musí být k používání schváleny státní zkušebnou. Zaměstnanec je povinen se vizuálně přesvědčit před každým použitím prostředků osobního zajištění o jejich kompletnosti, provozuschopnosti a bezzávadném stavu.

h) Dodavatel stavebních prací je povinen seznámit zaměstnance s návodem na použití prostředků osobního zajištění.

i) Zajištění proti pádu předmětů a materiálů:
   - Materiál, nářadí a pomůcky musí být uloženy, případně skladovány ve výškách tak, aby byly
   - po celou dobu uložení zajištěny proti pádu, sklouznutí nebo shození větrem během práce
     i po jejím ukončení.

- Pracovní nářadí je zakázáno zavěšovat na části oděvu, pokud k tomu není upraven nebo zaměstnanec nepoužije vhodné výstroje (pás s upínkami apod.).
- Konstrukce pro práce ve výškách se nesmí přetěžovat. Hmotnost materiálu, zařízení, pomůcek, nářadí včetně počtu osob nesmí přesahovat povolené normové nahodilé zatížení konstrukce.

j) Zajištění pod místem práce ve výšce a jeho okolí - prostory, nad kterými se pracuje, musí být vždy bezpečně zajištěny, aby nedošlo k ohrožení zaměstnanců a zájmu jiných osob. Za bezpečné zajištění ohrožených prostorů lze považovat:
- vyloučení provozu,
- použití ochranné konstrukce v úrovni práce ve výšce nebo použití záchytné konstrukce,
- oplocení, ohrazení dvoutyčovým zábradlím minimální výšky 1,1 m s tyčemi upevněnými
  na nosných sloupcích s dostatečnou stabilitou,
- pro krátkodobé práce s jednoduchými nářadím a pracovními pomůckami, pokud nepřesáhnou pracovní rozsah jedné směny, postačí vymezit ohrožený prostor jednotyčovým zábradlím, popřípadě lanem upevněným ve výšce 1,1 m,
- střežení prostoru určeným odpovědným zaměstnancem po celou dobu ohrožení.

k) Při práci na střeše musí být zaměstnanci chráněni:
- proti pádu ze střešních plášťů na volných okrajích,
- proti sklouznutí z plochy střechy při jejím sklonu nad 25°,
- proti propadnutí střešní konstrukcí.

l) Zajištění proti pádu ze střechy nejen po obvodu, ale i do technologických a jiných otvorů, je splněno použitím ochranné, případně záchytné konstrukce nebo použitím osobního zajištění zaměstnanců proti pádu. Zajištění proti sklouznutí je splněno použitím žebříků, upevněných v místech práce a v potřebných komunikacích, případně použitím ochranné konstrukce nebo osobního zajištění proti pádu jednotlivých zaměstnanců.

m) Ke zvyšování místa práce nebo k výstupu se nesmí používat labilní předměty určené k jinému použití (vědra, sudy, radiátory, bezpečnostní sítě apod.).

n) Všechny konstrukce pro práce ve výškách lze předat do užívání jen po jejich úplném dokončení a vybavení. O předání a převzetí konstrukce do užívání se provede zápis do stavebního deníku nebo do jiného provozního dokladu.

o) Zápis do stavebního deníku nebo do jiného provozního dokladu se nevyžaduje u:
- normalizovaných nebo typizovaných lehkých pracovních lešení stabilních o výšce pracovní podlahy do 1,5 m,
- jednomístných sedaček,
- pohyblivých pracovních plošin, pokud nebyly při přemísťování na jiné pracoviště demontovány jejich nosné části, přičemž za demontáž se nepovažuje úprava nosných částí do přepravní polohy.

p) Při práci na vysokých objektech (televizní a rozhlasové vysílače, meteorologické stožáry, vodojemy, stožáry vedení vysokého napětí apod.) musí být přítomni alespoň dva zaměstnanci.

q) Specifické práce na vysokých objektech, které vyžadují ještě jiné zajištění bezpečnosti práce, než řeší tento předpis, musí dodavatel prací podrobně upravit v technologickém postupu.

r) Shazování předmětů, zbytků stavebních hmot a materiálu na níže položená pracoviště, komunikace nebo podobné plochy je dovoleno jen za předpokladu, že:
- místo dopadu bude zabezpečeno proti vstupu osob (ohrazením, vyloučením provozu, střežením) a jeho okolí chráněno proti případnému odrazu nebo rozstřiku shozeného předmětu nebo materiálu,
- šíře ohroženého prostoru pod pracovištěm bude stanovená dle výšky objektů – viz obrázek,
  a v případě, že se bude jednat o šikmou střechu, tak bude šíře ohroženého prostoru navýšená o 0,5 m,
- materiál bude shazován uzavřeným shozem až do místa uložení.

Žebříky

a) Žebříku se nesmí používat v poloze vodorovné, jako přechodu.

b) Na témže žebříku nesmějí vystupovat a sestupovat současně dvě nebo více osob.

c) Žebřík musí být stavěn výhradně na pevný podklad a musí být zabezpečen proti ujetí nebo převážení.

d) Žebřík musí přesahovat hořejší výstupní otvor nebo plošinu nejméně o 1,1 m. Za příčkami musí být volný prostor nejméně 0,18 m.
e) U dvojitých rozvíracích žebříků musí být obě ramena trvale spojena řetízkem nebo jinak bezpečně zajištěna proti rozevření.
f) Používat žebříků neodborně prodloužených nebo vadných je zakázáno.
g) Žebříky se nesmí používat na vynášení nebo snášení břemen o hmotnosti větší než 20 kg a pro samotnou práci.

12. Práce pod úrovní terénu a výkopy

Práce pod úrovni terénu v areálech a objektech PKÚ, s. p., lze zahájit pouze na základě platného Povolení na práci dle předem schválené dokumentace. K zajištění bezpečnosti při těchto pracích musí být dodržovány tyto základní zásady:

- Vedoucí zaměstnanec odpovědný za provádění zemních prací pod úrovni terénu je povinen řídit práce ve výkopech tak, aby vzniklé stěny byly v každé etapě práce bezpečné proti sesutí.
- Před vstupem zaměstnanců do výkopu musí odpovědný vedoucí zaměstnanec provést kontrolní prohlídku, zda jsou stěny pevné a odolné a prověřit bezpečnost přístupů, žebříků a roubení.
- Při hloubení výkopů musí být zajištěna bezpečná cesta pro vstup a výstup zaměstnanců.
- Nedílnou součástí zhotovení výkopových a zemních prací pod úrovní terénu je řádné zabezpečení, vytýčení podzemních inženýrských sítí, označení výkopu a překopů.
- Ve výkopech hlubších než 1,5 metru musí být postaveny žebříky tak, aby přesahovaly úroveň okolního terénu nejméně o 1 metr a musí být připevněny tak, aby nedošlo k jejich odklopení a sklouznutí.

a) Pro přechod osob přes výkopy, překopy musí být zřízeny pevné bezpečné lávky, široké nejméně 0,5 m, které musí být opatřeny oboustranným zábradlím vysokým nejméně 1 m.
b) Práce ve výkopu hlubším než 1,3 m, zajištěného pažením, nesmí provádět osamocený zaměstnanec a vždy musí být prováděny za stálého dozoru jiného určeného zaměstnance.
c) Při pracích ve výkopu hlubším jak 1,3 m a při bouracích pracích musí zaměstnanci vždy používat předepsané OOPP, zejména ochranné přilby.
d) Vykopaný materiál nesmí být ukládán na kabelové trasy, na uzávěry vodovodního potrubí, k revizním šachtám a podobně. Prostor kolem požárního hydrantu včetně uzávěru a přístupu k němu musí zůstat volný. Výkop nesmí být ukládán před vchody do provozoven, na přístupové cesty k transformátorům, rozvodům a elektrickým rozvaděčům.
e) Pro bourací práce musí být organizací, která bude bourací práce provádět, předem vypracován technologický postup, se kterým musí být všichni zaměstnanci pro danou práci prokazatelně seznámeni. Bourací práce musí být prováděny za stálého dozoru. Zaměstnanci, provádějící bourací práce pod úrovni terénu a ve výškách, musí být pro tuto práci vyškoleni, vycvičeni a musí projít preventivní lékařskou prohlídkou.
f) Výstupy a sestupy do bouraných objektů musí být od začátku prací až do jejich skončení bezpečně zajištěny.
g) Shazovat materiál se smí jen do určeného prostoru, který musí být zajištěn proti vstupu jiných zaměstnanců.

13. Elektrické zařízení a elektrické nářadí

a) Elektrické zařízení je složitým zařízením a z těchto důvodů je hlavní zásadou, že údržbu a jakékoli zásahy do funkce a provedení elektrického zařízení mohou provádět jen pověřené osoby s předepsanou platnou elektrotechnickou kvalifikací podle platných obecně závazných předpisů a norem. Pro činnost na elektrických zařízeních platí příslušné obecně platné předpisy a normy, které stanovují postup pro provádění kontrol a revizí.
b) Všichni zaměstnanci pracující na elektrickém zařízení nebo poblíž elektrického zařízení nesmí:
    - dotýkat se živých částí (holého vedení) a jiných částí elektrického zařízení, které je pod napětím,
    - dotýkat se spadlých drátů elektrického vedení,
    - vstupovat bez příkazu nebo bez kvalifikovaného doprovodu do uzavřených místností, kde jsou rozvody vysokého nebo nízkého napětí, až na zaměstnance s předepsanou elektrotechnickou kvalifikací,
    - věšet na vypínače, rozvaděče, izolátory a podobně oděv nebo nářadí,
    - otevírat, odkrývat elektrická zařízení, až na zaměstnance s předepsanou elektrotechnickou kvalifikací,
    - stříkat vodou na elektrická zařízení,
    - opravovat pojistky jakýmkoli způsobem,
    - nikdy zapínat vedení, na němž je umístěna bezpečnostní tabulka **„Nezapínat, na zařízení se pracuje“.**
    - zatarasovat prostor před elektrickým zařízením zejména před hlavním vypínačem.

c) Práce na elektrickém zařízení smí provádět pouze odborně způsobilí zaměstnanci s příslušnou elektrotechnickou kvalifikaci dle § 5 až 9 vyhlášky ČÚBP č. 50/1978 Sb., vzpp a to za dodržení ustanovení příslušných právních a ostatních předpisů, technických norem a interních předpisů.
d) Pro práce vyžadující vypnutí a zajištění elektrického zařízení (dle ČSN EN 50110-1) se vystavuje **„Příkaz B“**. Tento příkaz lze nahradit místním provozním předpisem, zpracovaným formou technologického postupu, v němž musí být rovněž stanoveny podmínky pro vystavení „Povolením na práci s otevřeným ohněm“ a k zajištění BOZP při provádění práce na vypnutém a zajištěném elektrickém zařízení. Zpracováním technologického postupu zajistí provozovatel zařízení a lze zpracováním technologického postupu pověřit jinou odborně způsobilou osobu.
e) Obsluhovat elektrická zařízení všech napětí, případně zacházet s nimi je v podmínkách PKÚ, s. p., povoleno pouze zaměstnancům poučeným ve smyslu § 3 vyhlášky ČÚBP č. 50/1978 Sb., vzpp. Poučení zaměstnanců bez elektrotechnického vzdělání provede pověřený vedoucí zaměstnanec v rámci školení BOZP.

Zaměstnanci, kteří byli poučeni:

- mohou zapínat a vypínat elektrická zařízení k měření, k ovládání a k pohonu strojů a ostatních zařízení, elektrických nářadí a přístrojů, přenosných svítidel, spotřebičů apod.,
- mohou vykonávat udržovací práce (čištění, mazání, běžné prohlídky) bez rozebírání pomocí nástrojů, a to jen v případě, je-li elektrické zařízení ve vypnutém stavu,
- mohou provést výměnu žárovek (zářivek) bez použití jakéhokoliv nástroje, a to jen v případě, je–li svítidlo ve vypnutém stavu,
- nesmí vyměňovat pojistkové vložky,
- při práci na výrobním zařízení, budovách a pozemcích s použitím elektrického nářadí, přenosných svítidel a jiných elektrotechnických přístrojů, si musí vyžádat souhlas odpovědného vedoucího zaměstnance areálu či objektu k zahájení práce,
- mohou přemísťovat a prodlužovat pohyblivé přívody (bez napětí) spojovacími šňůrami opatřenými příslušnými spojovacími částmi (pohyblivé zásuvky a vidlice) a udržovat elektrické spotřebiče podle návodu stanoveném výrobcem, a to jen v případě, je-li elektrické zařízení ve vypnutém stavu.

f) Zaměstnanci bez elektrotechnické kvalifikace se posuzují jako zaměstnanci seznámení. Prokazatelné seznámení zaměstnanců v rozsahu jejich činnosti s předpisy o zacházení s elektrickým zařízením a možným ohrožením těmito zařízeními provede pověřený zaměstnanec společnosti PKÚ, s. p. Seznámení zaměstnanci mohou samostatně obsluhovat elektrická zařízení do napětí 250 V tak, že při jejich obsluze nemohou přijít do styku s částmi pod napětím.

g) Zjistí-li zaměstnanec při obsluze závadu na elektrickém zařízení např. poškozená izolace, zápach po spálenině, kouř, neobvykle hlučný nebo nárazový chod elektrického zařízení, silné bzučení, trhavý rozběh, jiskření, nadměrné oteplení některých částí elektrického zařízení, musí elektrické zařízení ihned vypnout a závadu ohlásit svému nadřízenému zaměstnanci.

h) Poškozená elektrická zařízení se nesmějí používat.

i) Neodborný zásah na elektrickém zařízení může způsobit úraz elektrickým proudem, požár, popřípadě výbuch a proto je neoprávněným osobám zakázán.

j) Zaměstnanci, kteří používají ruční elektrické nářadí a elektrické spotřebiče, musí být předem svým nadřízeným vedoucím zaměstnancem seznámeni s návodem pro používání a udržování těchto prostředků a proškoleni o účincích elektrického proudu na lidský organismus, o nebezpečí úrazu elektrickým proudem a o první pomoci při úrazu elektrickým proudem.

k) Přívodní kabely musí být uloženy nebo umístěny tak, aby byly chráněny před vlhkem, ohněm a mechanickým poškozením (přejetím a podobně). Prodlužování přívodů k elektrickým spotřebičům je dovoleno jen pomocí originálních a schválených prodlužovacích kabelů.

l) Při zapojování ručního elektrického nářadí a jiných elektrických spotřebičů do zásuvky příslušné napěťové soustavy, musí být zachován tento postup:

- nejdříve se spojí elektrický přístroj s tolika díly přívodního kabelu, aby bylo pohodlně dosaženo pevně instalované zásuvky maximálně 50 m vzdálené,
- kabel se řádně vyvěsí, případně se jinak zajistí, aby byl chráněn před mechanickým a jiným poškozením,
- provede se přídavné uzemnění, je-li předepsáno,
- na základě předchozích úkonů je možno zasunout zástrčku kabelu ve správné poloze do pevně instalované zásuvky.

m) Za užívání a stav drobných elektrických spotřebičů (vařiče, stolní lampy, ventilátory apod.) odpovídá uživatel. Užívání drobných elektrických spotřebičů jako jsou vařiče, musí být povoleno vedoucím příslušného úseku a uživatelé musí být seznámeni s návodem používání a možnými riziky.

n) Vyhrazená elektrická zařízení jsou zařízení:

- pro výrobu, přeměnu, rozvod a odběr elektrické energie,
- určená k ochraně před účinky atmosférické nebo statické elektřiny.

o) PKÚ, s. p. provozující zařízení jsou povinny zajistit v rámci preventivní údržby vykonání předepsaných kontrol zařízení (revize, zkoušky, prohlídky apod.) se zřetelem k podmínkám, za nichž je zařízení provozováno.

Odpovědnost za provádění pravidelných revizí dle vyhlášky č. 75/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ČSN 33 15 00 a výchozích revizí dle ČSN 33 20 00-6 ed. 2 je řešena v **O ŘP „Stanovení**

odpovědnosti za provoz, údržbu, provádění kontrol, prohlídek a revizí elektrického zařízení PKÚ, s. p.“ a v O ŘP „Řád prohlídek, údržby a revizí elektrického zařízení PKÚ, s. p.“.

p) Podle způsobu užívání se spotřebiče rozdělují do pěti skupin:

- skupina A – Spotřebiče poskytované formou pronájmu dalšímu uživateli,
- skupina B – Spotřebiče používané ve venkovním prostoru,
- skupina C – Spotřebiče používané při průmyslové a řemeslné činnosti ve vnitřních prostorách,
- skupina D – Spotřebiče používané ve veřejně přístupných prostorách,
- skupina E – Spotřebiče používané při administrativní činnosti.

q) Zvláštním případem jsou revize spotřebičů držených v ruce a elektrických spotřebičů během používání. Provádějí se (včetně společně používaných prodlužovacích přívodů) ve lhůtách určených podle třídy ochrany nářadí, typu spotřebiče a podle pracovního využití, tj. četnosti a délky doby používání (3 až 24 měsíců) a při každé zjištěné nebo předpokládané závadě. Kontrolní prohlídky a revize spotřebičů držených v ruce a elektro spotřebičů se provádějí ve stanovených lhůtách (tab. 1 ČSN 33 1600).

r) Zpráva o revizi elektrického zařízení (u spotřebičů držených v ruce a el. spotřebičů postačí doklad o revizi), musí být uložena u provozovatele el. zařízení a přístupná orgánům státního odborného dozoru. Zpráva o výchozí revizi musí být uložena až do zrušení zařízení, zpráva o pravidelné revizi a doklad o revizi spotřebičů držených v ruce a el. spotřebiče nejméně do vyhotovení následujícího dokladu nebo zprávy o pravidelné revizi.

s) U elektrických zařízení je nutno doplnit bezpečnostní opatření zvláštními místními, **provozními a bezpečnostními** předpisy. Místní pracovní a bezpečnostní předpis musí být zpracován odborně, srozumitelně a stručně a za jejich zpracování odpovídá pověřený zaměstnanec PKÚ, s. p. V předpisu se uvádějí jmenovitě i odchylky od platných norem. S předpisem musí být seznámeni všichni zaměstnanci, kteří mají na příslušném zařízení pracovat nebo je obsluhovat. Rovněž prostory, které svými rozměry nevyhovují elektrotechnickým normám, musí být označeny.

t) **Ochranná pásma a vzdálenosti pro práce od vedení elektrické energie, dálkovodů a komunikací**

Ochranným pásmem elektrizační soustavy je prostor v bezprostřední blízkosti tohoto zařízení určený k zajištění jeho spolehlivého provozu a ochraně života, zdraví a majetku osob. Tento prostor je jednak určen k zajištění ochrany zařízení pro výrobu a rozvod elektřiny před účinky vnějších vlivů a tím ke zvýšení spolehlivosti jejich provozu a jednak vytváří podmínky pro bezpečnost osob a jejich majetku nacházejícího se v blízkosti elektrických zařízení. Provozovatel stanoví bližší podmínky pro práci v ochranném pásmu.

- **Ochranné pásma pro nadzemní kabely a potrubí**

Telekomunikační kabely Kabely telekomunikačních sítí			**1,0 m**	
Elektrické vedení			**3,0 m**	
	kV	Bez izolace	Základní izolace	Zavěšené kabelové vedení
VN	**1 – 35**	**7,0 m**	**2,0 m**	**1,0 m**
VVN	**35 – 110**	**12,0 m**	**5,0 m**	**2,0 m**
VVN	**110 – 220**		**15,0 m**	
VVN	**220 – 400**		**20,0 m**	
VVN	**nad 400**		**30,0 m**	
Elektrické stanice			**1,0 – 20,0 m podle druhu a typu**	
Plynovody ntl, stl			**1,0 m**	
Ostatní dálkovody (plyn, ropa, ropné produkty)			**4,0 m**	
Teplovody, horkovody, parovody, výměníkové stanice			**2,5 m**	

- **Ochranné pásma pro podzemní kabely a potrubí**

Telekomunikační kabely Kabely telekomunikačních sítí	**1,5 m**
Elektrické kabely do 110 kV	**1 m**

Elektrické kabely nad 110 kV	**3 m**	
Plynovody vtl, stl	Stl. 0,005 – 0,3 Mpa	**10,0 m**
	Vtl. do DN 300	**20,0 m**
	Vtl nad DN 300 (0,4 – 4,0 Mpa	**50,0 m**
Ostatní plynovody vtl		**4,0 m**
Ostatní dálkovody (ropa, ropné produkty)		**3,0 m**
Teplovody, horkovody, parovody,	V zastavěném území	**1,0 m**
	Mimo zastavěné území	**5,0 m**
	výměníkové stanice	**3,0 m**
Dráhy	Celostátní (od kraje koleje)	**60,0 m (30,0 m)**
	Městské a zvláštní	**30,0 m**
	Visuté (od nosného lana)	**10,0 m**
Vodovodní potrubí	**1 m**	
Silnice (podle kategorii)	**15,0 až 100,0 m**	

14. Bezpečné pracovní nářadí

a) Povinností zaměstnance je přesvědčit se o stavu svého nářadí vždy před jeho použitím. V provozu se může používat jen takové nářadí, nástroje a pracovní pomůcky, které odpovídají technickým a bezpečnostním požadavkům.
b) Úderné plochy kladiv, palic, sekáčů, průbojníků, důlčíků, ocelových klínů apod., musí být bez trhlin a otřepů. Rukojeti, násady a jiná místa, kde je třeba nářadí uchopit, musí být hladce opracována a vhodně tvarována. Násady a rukojeti musí být zajištěny proti uvolnění. Pracovat s kladivem, které má naštípnutou násadu nebo poškozenou údernou plochu je zakázáno.
c) U maticových klíčů musí rozměry čelisti odpovídat rozměrům šroubových hlav a matic, aby nedošlo k sesmeknutí.
d) Tam, kde je nebezpečí vznícení plynu, par nebo výbušného prachu, je zakázáno pracovat s nářadím, při jehož použití může nastat jiskření.
e) Nářadí musí být bezpečně a přehledně ukládáno na místech k tomu určených.
f) Převážet a přenášet ostré a špičaté nářadí se smí jen v ochranných pouzdrech nebo obalech.

15. Práce v dílnách

a) Pro práci v dílnách (i pro údržbářské práce) platí, mimo níže uvedené, též jednotlivá ustanovení této Všeobecné bezpečnostního instrukce.
b) Do dílen a místností, kde se vykonávají údržbářské práce je zásadně zakázán vstup ostatním zaměstnancům, kteří zde nekonají práce, dozor nebo kontrolu v souladu se svým pracovním zařazením. Pokud je nezbytně nutno, aby ostatní zaměstnanci do dílen a podobných zařízení vstupovali, je jejich povinností ohlásit se u vedoucího (mistra) a sdělit mu účel návštěvy.
c) Každý zaměstnanec se musí zúčastnit školení a výcviku v zájmu zvýšení BOZP, podrobit se stanoveným zkouškám a lékařským prohlídkám. Školení, doškolování a přezkušování zaměstnanců v určených časových cyklech z bezpečnosti práce a požární ochrany nezbavuje vedoucí zaměstnance, kteří bezprostředně řídí práci jednotlivců a kolektivů, povinnosti soustavně vést své podřízené k dodržování zásad bezpečné práce, požární ochrany a ochrany ŽP.
d) Samostatně obsluhovat strojní zařízení mohou jen osoby starší 18 let, které byly řádně seznámeny s obsluhou. Tam, kde to zvláštní předpisy vyžadují, smějí práce na strojích vykonávat jen zaměstnanci s příslušným oprávněním.
e) Čištění a mazání strojů za chodu je povoleno, pokud je mazací místo vyvedeno na bezpečné místo.
f) Jsou-li dočasně odstraněny podlahové roštnice, kryty z montážních otvorů, jímek a podobně, musí být zabezpečeny jiným spolehlivým způsobem, aby zaměstnanci byli chráněni před propadnutím a možným úrazem.
g) Nářadí a materiál nesmí být volně pokládán na místa, z nichž by při případném pádu ohrožoval pracující nebo zařízení.
h) Každý zaměstnanec musí používat předepsané ochranné pomůcky, pracovní oděv mít řádně upnutý, nepoškozenou pracovní obuv, a pokud by délka vlasů ohrožovala jeho bezpečnost, musí používat pokrývku hlavy.
i) Každý zaměstnanec je povinen dbát, aby nouzové východy, vyznačené komunikace, požární žebříky, elektrické vypínače, požární hlásiče, rozvaděče a hasicí přístroje, byly neustále přístupné a předepsaným způsobem označené.

j) Odkládat nebo věšet osobní věci na stroje a jiná zařízení je zakázáno.
k) Všichni zaměstnanci dílen musí být seznámeni se způsobem nouzového vypínání všech strojů v okruhu svého pracoviště s ohledem na možnost zabránění úrazu.
l) Na všech pracovištích se musí udržovat čistota, pořádek a odpadový materiál musí být včas odstraněn.

16. Práce ve skladech

a) Pro každý sklad musí být zpracován místní provozní řád skladu, který má obsahovat:
   - organizační a technická (bezpečnostní) opatření pro bezpečný provoz skladu,
   - stanovení termínů prohlídek a kontrol skladovacích zařízení a prostředků,
   - vybavení a určení míst, kde je nutno použít OOPP,
   - schématický půdorysný plán skladu s vyznačením využitelných ploch a pohybu osob, jméno odpovědné osoby za provoz skladu, údržbu, opravy a prohlídky skladovacích zařízení.
b) Sklady musí být upraveny tak, aby v nich bylo možno bezpečně ukládat příslušné materiály a zařízení. V prostorách skladu je možno skladovat pouze takový materiál a hmoty, v povoleném množství, pro které je sklad určen.
c) Materiál musí být uložen v policích nebo paletách bezpečným způsobem tak, aby nedošlo k jeho pádu nebo sesutí. Mezi skladovaným materiálem musí být zachovány dostatečně široké a bezpečně volné průchody.
d) Obsluhu a manipulaci se zdvihadly a jeřáby smí provádět jen osoby, které vlastní příslušný průkaz opravňující je k této činnosti. Vazači břemen musí mít platný vazačský průkaz.
e) Manipulace ve vyšších patrech regálu nad 1,8 m je přípustná pouze z bezpečných žebříků a schůdků.
f) Všechna místa ve skladech musí být řádně osvětlena.
g) Východy a únikové cesty musí být řádně označeny a vždy volné, aby v případě požáru nebo jiného nebezpečí sloužily zaměstnancům k rychlému odchodu.
h) Ve skladových prostorách musí být dodržována pravidla BOZP a PO, zákaz kouření a zákaz vstupu s otevřeným ohněm. Vstup do prostoru skladu je nepovolaným osobám zakázán.

17. Práce na zařízení

a) Zařízení může být používáno pouze k účelům a za podmínek, pro které je určeno, v souladu s provozní dokumentací. Další požadavky na bezpečnost může stanovit místní provozní bezpečnostní předpis.
b) Údržba a opravy na zařízení musí být prováděny v souladu s návodem dodaným výrobcem a je-li pro některé činnosti předepsána zvláštní odborná způsobilost, musí být tyto činnosti zajištěny pouze osobou s odpovídající zvláštní odbornou způsobilostí.
c) Zařízení může být spouštěno pouze záměrným úkonem obsluhy pomocí ovladače, který je k tomu účelu určen a musí být vybaveno výstražnými nebo informačními značkami, sděleními, značením nebo signalizací v souladu s návodem dodaným výrobcem.
d) V případě požadavku právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP musí být zařízení vybaveno dalším bezpečnostním značením.
e) Oprava, seřizování, úprava, údržba a čištění zařízení se provádějí, jen je-li zařízení odpojeno od přívodů energií, není-li to technicky možné, musí být provedena vhodná ochranná opatření.
f) Kontrola bezpečnosti provozu zařízení před uvedením do provozu se provádí podle průvodní dokumentace výrobce. Tato dokumentace musí být uchovávána po celou dobu provozu zařízení. Nestanoví-li právní a ostatní předpisy k zajištění BOZP, popřípadě průvodní dokumentace výrobce nebo normové hodnoty rozsah a četnost kontrol jinak, musí být zařízení kontrolováno nejméně jednou za 12 měsíců.
g) Zaměstnanec, který obsluhuje zařízení, musí být prokazatelně seznámen s bezpečností při obsluze, provozu a údržbě zařízení podle průvodní dokumentace výrobce.
h) Zjistí-li zaměstnanci při provozu závadu na zařízení či odstranění ochranných zařízení, jsou povinni ji nahlásit vedoucímu zaměstnanci. Nedovoluje-li závada či odstranění ochranných zařízení bezpečný provoz zařízení, je zaměstnanec, který závadu zjistí, povinen zastavit provoz zařízení a zajistit bezpečně zařízení proti nežádoucímu spuštění po celou dobu.
i) Zakázané činnosti na technických zařízeních:
   - uvádět do chodu a používat zařízení, je-li demontováno nebo poškozeno některé ochranné zařízení,

- odstraňovat za chodu zařízení odpad z nebezpečných míst, pokud to není technicky řešeno nebo návodem dodaným výrobcem povoleno,
- dotýkat se pohybujících částí zařízení tělem nebo předměty a nářadím drženými v rukou, kromě případů, které připouští návod dodaný výrobcem,
- pracovat se zařízením za snížené viditelnosti, není-li pracovní prostor stroje a pracoviště dostatečně osvětlen,
- pracovat se zařízením v místě, na které není z místa obsluhy vidět a kde by mohlo nastat ohrožení osob nebo jiného zařízení,
- ovládat zařízení nebezpečným způsobem vyvolávajícím nežádoucí rozhoupání pracovního zařízení,
- pohybovat se zařízením v ochranném pásmu elektrického vedení, nejsou-li dodrženy předepsané bezpečnostní požadavky,
- přejíždět elektrické kabely, nejsou-li vhodně chráněny proti mechanickému poškození,
- opustit místo obsluhy zařízení, je-li stroj nebo jeho pracovní zařízení v chodu,
- provádět údržbu, čištění a opravy, není-li zařízení zabezpečeno proti samovolnému pohybu a náhodnému spuštění a není-li vyloučen styk zaměstnance s pohybujícími se částmi stroje,
- vyřazovat z činnosti veškerá instalovaná bezpečnostní, ochranná a pojistná zařízení a měnit jejich předepsané parametry,
- kouřit a manipulovat s otevřeným ohněm při kontrole a čerpání pohonných hmot a při používání lehce vznětlivých čisticích prostředků.

18. Tlakové nádoby a kotle

a) Tlakové nádoby a kotle patří do zařízení podřízených orgánům SOD. Jde rovněž o zařízení, na jejichž obsluhu, údržbu, čištění a podobně musí být zpracován provozní řád a u nichž musí být určena osoba, odpovídající za jejich provoz. Na tomto zařízení se musí v předepsaných termínech provádět revize a zkoušky. Termíny revizí a zkoušek určují obecně platné předpisy. Revize a zkoušky kotlů a tlakových nádob provádí revizní technik, který má pro tuto činnost osvědčení vydané orgánem dozoru na základě vykonané zkoušky.

b) Tlakové nádoby a kotle patří mezi zařízení, kde je přísně zakázána jakákoliv manipulace osobám, které pro tuto činnost nebyly řádně zaškoleny, přezkoušeny a schváleny.

c) Tlakové nádoby a kotle smí obsluhovat jen osoba starší 18 let, spolehlivá a fyzicky způsobilá, která byla obeznámena s platnými předpisy, způsobem provozu a která byla prakticky zacvičena. Obsluhovatel kotlů musí mít navíc topičský průkaz příslušné třídy. O zaškolování, přezkušování, zácviku a podobně, musí být vedeny věrohodné a průkazné záznamy (např. v bezpečnostní kartě), které jsou podepsány školitelem a školeným. Nejsou-li tyto podmínky splněny, nesmí být zaměstnanec určen k práci na zařízení.

d) Zaměstnanci musí být proškolováni a jejich znalosti přezkušovány jednou ročně. Topiči se podrobují přezkoušení odborné způsobilosti jednou za tři roky. Obsluhy kotelen se dále podrobují pravidelným preventivním lékařským prohlídkám.

e) Veškeré zařízení a příslušenství tlakových nádob a kotlů musí odpovídat obecným předpisům a provozním podmínkám platným v dané době. Je zakázáno používat měřičů a podobných zařízení, které neodpovídají druhu kotle nebo tlakové nádoby.

f) Jestliže v průběhu provozu došlo k novému nastavení nebo seřízení pojistných ventilů, musí být provedena nová zkouška, zpravidla tlaková zkouška vodou, olejem nebo jinou nevýbušnou a nehořlavou případně nežíravou kapalinou. Tlakovou zkoušku provádí revizní technik, který její výsledek zapíše do revizního záznamu. Hodnota zkušebního přetlaku musí být uvedena v průvodní dokumentací zařízení**.**

19. Zdvihací zařízení a ruční přemísťování břemen

a) VTZ zdvihací, která jsou vyjmenována v příslušných předpisech, podléhají dohledu Sod. Mezi tato zařízení se kromě jeřábů, koček, stavebních výtahů a podobně, řadí i zdvižné vozíky, výsuvné žebříky, prostředky pro vázání, zavěšování a uchopení břemen, které nejsou trvalou součástí zařízení, jakož i jiná pomocná manipulační zařízení.

b) Zdvihadlo smí obsluhovat pouze oprávněné osoba s platným oprávněním k obsluze, používající předepsané OOPP. Vázat břemena k určeným zdvihadlům smí pouze vazač, který složil vazačskou zkoušku a vlastní vazačský průkaz.

c) Neoznačených zdvihadel (nosností) nebo zdvihadel s prošlou revizí je zakázáno používat. Rovněž tak je zakázáno jakékoliv přetěžování zdvihadel. Každé poškození zdvihadla při práci musí zaměstnanec ihned hlásit svému vedoucímu nebo výdejci nářadí. Ten je pak povinen takové zařízení vyřadit z používání a dát do opravy.
d) Bezpečnost při používání všech druhů zdvihadel a vázacích prostředků musí být zajišťována jejich pravidelnou kontrolou podle příslušných norem. Jmenovitá nosnost ocelových, konopných a polyamidových lan musí být stanovena ve vztahu k součiniteli bezpečnosti těchto lan podle příslušných norem (pro ocelová zdvihová lana je součinitel bezpečnosti od 4,1 do 7,3 atd.). Vázací prostředky při skladování musí být uloženy tak, aby nedocházelo k jejich poškozování, korozi apod., a musí být označeny a rozděleny podle druhů a nosností.
e) Prodlévání, chůze a práce pod zavěšenými břemeny je zakázána.
f) Jeřáby a jiná zdvihací zařízení musí být umístěny tak, aby v kterékoliv poloze byly všechny jejich části mimo ochranné pásmo elektrického vedení.
g) Ruční manipulace s břemeny se provádí zdvihem, válením, smýkáním nebo tahem, s použitím vhodných pracovních pomůcek. Pracovní pomůcky, jako je nářadí, sochory, ližiny, můstky, vozíky, navijáky apod., musí být náležitě dimenzovány a v dobrém stavu, řádně upevněny, aby nesklouzly ani se nepřeklopily. Pracoviště pro manipulaci musí být dostatečně prostorné, v noci dobře osvětlené a musí být zbaveno všech předmětů, které by ohrožovaly bezpečnou manipulaci s břemeny.
h) Při ruční manipulaci s břemenem dbát na to, aby hmotnost břemena odpovídala tělesné schopnosti zaměstnance v době činnosti (zda jde o činnost dočasnou nebo pravidelnou) a nepřevyšovala u muže 50 kg. Zvedání nákladu o hmotnosti větší než 50 kg do výše (např. na auto, rampu apod.) jedním zaměstnancem je zakázáno. Při zvedání těžkého předmětu několika zaměstnanci současně, nemá zatížení připadající na jednoho zaměstnance překročit 40 kg.
i) Při ručním nakládání válců, trub, sudů, a jiných válcovitých břemen je nutné tyto předměty zajistit tak, aby se nemohly skutálet. Při nakládání těchto břemen musí zaměstnanci stát vždy po stranách břemen, nesmí se stavět před nebo pod břemeno (nebezpečí skutálení). Při dopravě ostrohranných předmětů vázaných provazy nebo lany se musí na hranách použít vhodné podložky, aby se zabránilo sesmeknutí a poškození, jak vázacích prostředků, tak i dopravovaných břemen.
j) Válce a jiné kulaté a oblé předměty se převážejí na vozidlech tak, aby tyto předměty byly zajištěny proti skutálení dřevěnými klíny nebo sedly, které musí být upevněny na podlaze. Potrubí ve vrstvách zajistit spolehlivě proti sesunutí.
k) Při přenášení a převážení dlouhých předmětů se musí dávat pozor na bezpečnost vlastní i cizích osob, zejména při otáčení takových předmětů.
l) Pod těžké předměty nesmí být vkládány ruce, nejsou-li tyto předměty zabezpečeny proti neočekávanému dolehnutí na podložku.
m) Při manipulaci s předměty se musí dávat pozor na rozštípnutá prkna, nechráněné ostré hroty, hrany, vyčnívající hřeby a podobně. Zaměstnanci musí používat při ruční manipulaci s ostrohrannými předměty rukavice z pevného materiálu a předepsanou pracovní obuv.
n) Při manipulaci s potrubím (zvedání a otáčení, rovnání do osy apod.) je zakázáno prodlévat a provádět jakékoliv práce pod potrubím.

20. Automobilová a ostatní doprava v areálech PKÚ, s. p.

a) Činnost automobilové dopravy je specifikována obecně platnými předpisy zajišťujícími provoz a bezpečnost dopravy. Pro silniční provoz vozidel, přepravu nákladu a osob a pohyb osob na komunikacích v areálech platí zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, vzpp a jeho prováděcí vyhlášky.
b) Veškeré křižovatky komunikací, pokud nejsou označeny příslušnými dopravními značkami, jsou křižovatkami stejného řádu a platí pro ně přednost v jízdě vozidel přijíždějících zprava.
c) Při vyjíždění z místa ležícího mimo páteřní komunikaci (např. z parkoviště, garáže, obvodu výrobny, místa vykládky a nakládky apod.) na páteřní komunikaci, musí dát řidič přednost v jízdě všem vozidlům jedoucím po páteřní komunikaci.
d) Za bezpečnou jízdu vozidla a za jednání svého spolujezdce plně zodpovídá řidič. Pro jízdu smí používat pouze komunikací k tomu určených. Kouření v kabině vozidla je zakázáno. Řidičům je dále zakázáno:
    - držet při jízdě vozidlem v ruce telefon nebo jiné hovorové zařízení,
    - parkovat mimo určená parkoviště.
e) Do prostoru provozních zařízení se smí vjíždět pouze služebními vozidly s právem vjezdu nebo na povolení příslušného vedoucího zaměstnance příp. jím pověřeného zaměstnance.

f) Stojící a parkující vozidla nesmí omezit průjezdnost komunikace a bránit v přístupu k objektům pro vozidla ZBZS, hasičských záchranných sborů, lékařské záchranné služby.

g) V případě vzniku dopravní nehody je řidič (případně svědek nehody, pokud toho řidič není schopen) povinen o nehodě neprodleně informovat nadřízeného vedoucího zaměstnance. Chování po dopravní nehodě upravuje § 47 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, vzpp. Podrobnější informace jsou **v O ŘP „Zabezpečení provozu motorových vozidel a mechanizačních prostředků, koeficienty při zvýšené spotřebě PHM“.** Při ohlášení dopravní nehody je řidič nebo svědek povinen zvlášť upozornit na skutečnost, že při nehodě došlo:

- ke zranění osob,
- k ohrožení ŽP (např. unikajícím palivem, vlivem převáženého nákladu apod.), k jiné škodě
- na majetku a.s. (např. poškození komunikace, dopravního značení apod.).

h) Přeprava osob v areálech PKÚ, s. p. a veřejných komunikacích musí být prováděna vždy v souladu s ustanoveními zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, vzpp:

- osoba sedící na sedadle povinně vybaveném bezpečnostním pásem musí být za jízdy tímto pásem řádně připoutána,
- přepravovat osoby v ložném prostoru nákladního (dodávkového) automobilu a v ložném prostoru nákladního přívěsu je zakázáno.

i) Řídit služební silniční motorová vozidla smí pouze zaměstnanci, kteří:

- jsou držiteli řidičského oprávnění skupiny odpovídající druhu řízeného vozidla,
- byli prokazatelně seznámeni s ustanoveními této směrnice, s příslušnými ustanovením vyhlášky, kterou se provádí zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, vzpp., s návodem na obsluhu přiděleného vozidla, stanoveným výrobcem,
- se zúčastnili školení řidičů (referentů), nebo jsou držiteli osvědčení profesní způsobilosti řidiče, řídí-li vozidlo definované zákonem č. 247/2000 Sb., o odborné způsobilosti, vzpp.

j) Vozidla se v areálech PKÚ, s. p., pohybují po vyznačených komunikacích maximální rychlostí 20 km/h. Pracoviště se zvýšeným nebezpečím mají ochranná pásma, kam se nesmí vjíždět a každý řidič vozidla musí před vjezdem do ochranného pásma objektu vypnout přídavné topení. Při jízdě na komunikacích bez dopravního značení platí pravidlo pravé ruky.

k) Zastavení, stání a opuštění vozidla není dovoleno:

- tam, kde překáží v práci a příjezdu záchranářské techniky,
- příjezdových komunikacích a v nepřehledných zatáčkách,
- kde by bylo ohroženo prací, konanou v jeho blízkosti,
- kde by mohlo dojít k sesutí půdy, břehů, k pádu kamení.

l) Při každém stání musí být vozidlo dobře zabrzděno a zajištěno proti zneužití nepovolanou osobou. Řidiči je zakázáno přenechat řízení vozidla neoprávněným osobám.

m) Pro dopravu motorových vozíků, malotraktorů, multikár, vysokozdvižných vozíků a akumulátorových vozíků musí být zpracována pravidla pro jejich činnost, obsluhu a údržbu (Provozní řád), se kterými musí být zaměstnanci prokazatelně seznámeni. Tato vozidla je dovoleno používat jen pro účely, pro které jsou konstruována a určena výrobcem a pro které je schválena jejich technická způsobilost. Vozidla včetně jejich příslušenství, jejichž technický stav by mohl ohrozit bezpečnost osob nebo majetku, se nesmí používat. Obsluhou těchto vozíků mohou být pověřeny jen osoby, vlastníci příslušné oprávnění (průkaz), který musí mít u sebe.

n) Před jízdou s nákladem je řidič vozíku povinen překontrolovat jeho bezpečné uložení a upevnění.

o) Zákaz telefonování (§ 7 zákona c. 361/2000 Sb.). Řidic nesmí při jízdě držet v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení. Je tedy zakázáno přidržování telefonu ramenem apod. a navíc ustanovení zakazuje držení takových zařízení jako je PDA či diktafon, které lze považovat minimálně za záznamová zařízení.

p) Osvětlení vozidel - celoroční svícení (§ 32 zákona č. 361/2000 Sb., vzpp). Platí povinnost svítit při jízdě celoročně v kteroukoliv denní dobu.

21. Provoz areálů jezer

Provoz areálů jezer Milada a Most a jejich zařízení jsou zařízeními se samostatným režimem a mají zpracované Návštěvní řády a provoz vozidel a mechanizačních prostředků je povolen pouze s platnou propustkou vydanou PKÚ, s. p. Vydávání propustek řeší O ŘP „ Propustkový řád“.

22. Požární ochrana

Požadavky zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, vzpp, jsou zpracované v samostatném **O ŘP „Organizace zabezpečení požární ochrany v PKÚ, s. p.“**

23. Zákaz kouření

a) Z důvodu ochrany před škodami na zdraví zaměstnanců působením tabákových výrobků a zabezpečení vyšší úrovně požární prevence je vydán **zákaz kouření** ve všech vnitřních prostorách budov využívaných PKÚ s. p.
b) Budovy jsou na všech vstupech označeny grafickou značkou „Kouření zakázáno“.
c) Kouření je povoleno na vyhrazených místech mimo budovy. Tato místa jsou označena grafickou značkou „Kouření povoleno“ a vybavena popelníky.

Opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami je vydán vnitropodnikový předpis **O ŘP „Kontrola povinnosti zaměstnance nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovišti“**

24. Práce s otevřeným ohněm a technickými plyny

a) Specifikace prací s otevřeným ohněm (sváření, řezání, pájení) je řešena **S ŘP „Práce s otevřeným ohněm“.**
b) Samostatně svařovat nebo pájet smí jen osoby starší 18 let, které vlastní platný svářečský průkaz nebo paličský průkaz (paliči). Tyto osoby musí být pravidelně přezkušovány dle obecně platné legislativy a podrobovány lékařským prohlídkám.
c) Uschovávat a uskladňovat lahve naplněné plynem v prostorách volně přístupných je zakázáno. Prostory, kde se uchovávají tlakové lahve, musí být na vstupních místech označen tabulkou s vyznačeným množstvím přechovávaných lahví a pokud se v těchto místech uchovávají svařovací soupravy i počet těchto souprav. Přenášet kyslíkové nebo plynové lahve mohou jen dva zaměstnanci, přičemž láhev nesmí být uchopena pouze za ochranný klobouček.
d) Svářečské práce v prostorách, kde je nebezpečí výbuchu nebo požáru, smí být prováděny jen po vydání předepsaného povolení, ve kterém jsou stanovena bezpečnostní opatření v době před svářením, při sváření a po ukončení sváření. Povolením musí být určena pravidla BOZP a požární zajištění.
e) Je zakázáno svařovat nebo přidržovat dílce při svařování a pájení bez ochranné kukly nebo ochranných brýlí s předepsanými skly. Pomocník svářeče (páječe) musí být vybaven ochrannými prostředky ve stejném rozsahu jako svářeč.
f) Pro dopravu, manipulaci, zacházení a skladování ocelových lahví se stlačenými, zkapalněnými nebo pod tlakem rozpuštěnými plyny, platí příslušné ČSN, které stanoví zejména tyto povinnosti:
    - Při dopravě je nutno chránit ocelové lahve před nárazem ochrannými kloboučky.
    - Lahve s poškozenými a netěsnými ventily je nutno ihned vyřadit z provozu.
    - Na pracovišti je nutno lahve zajišťovat proti pádu třmeny, řetízky nebo uchycením v pevném nebo pojízdném stojanu a nesmí být umísťovány v blízkosti tepelných zdrojů, u topných těles, na slunci a podobně.
    - Vzdálenost ocelové lahve s plyny od pracoviště s plamenem nebo od jiného zdroje tepla musí být nejméně 3 metry. Na jednu hořákovou soupravu smí být na pracovišti nejvýše dvě zásobní lahve stejného druhu plynu.
    - Venku smí být přechodně uskladněny naplněné lahve jen tehdy, jsou-li chráněny vhodným způsobem před účinky slunečního záření, před nepohodou a proti zásahu nepovolaných osob. V okruhu 10 m od skladiště lahví je zakázáno ukládat jakékoliv hořlaviny a konat práce s otevřeným ohněm.
    - Lahve plynů těžších než vzduch (propan-butan) nesmí být uskladňovány pod úrovní terénu (sklepy, šachty, na schodištích a odpočívadlech).
    - Kyslíkové lahve, armatury a těsnění kyslíkových ventilů nesmí přijít do styku s olejem, tukem nebo jinou nečistotou (nebezpečí samovznícení).
    - Ventily lahví se musí otevírat a zavírat pozvolna (ne trhavě) a to ručně, nikdy kleštěmi, hasákem, nástavcem a podobně.
    - Na těsnost se mohou zkoušet pouze mýdlovou vodou, nikdy plamenem.
    - Po použití lahve se musí ventil ihned těsně uzavřít, u hořlavých a jedovatých plynů se přípojka ventilu zajistí závěsnou maticí s těsněním.
g) Tlakové láhve pro dopravu plynů se označují:

- ražením – výrobní značení a provozní značení dle ČSN EN 1089 – 1(07 8500 část 1),
- informační nálepkou – bezpečnostní značkou (nebezpečí) a základní nálepkou dle ČSN EN 1089 – 1 (07 8500 část 2),
- barevným značením – obsahuje nebezpečí spojené s obsahem lahve dle ČSN EN 1089–1 (07 8500 část 3).

h) Barevné označení kovových tlakových lahví se provádí podle klasifikace vyznačující vlastnost obsahu láhve v souladu s bezpečnostní značkou a informační nálepkou technickými plyny.

i) V případě, že plyn nebo plynná směs má dvě nebezpečné vlastnosti, musí být horní zaoblená část láhve zabarvena podle hlavního nebezpečí.

j) Každá tlaková láhev na plyny se musí podrobovat periodickým zkouškám podle ČSN 07 8305 v předepsaných lhůtách.

25. Skladování hořlavých kapalin a materiálů

a) Jedná se o skladování hořlavých kapalin v menším množství v provozních a jiných objektech.

b) Ve všech prostorách provozoven a skladů hořlavých kapalin je zakázáno kouření a používání otevřeného ohně a musí být označený příslušnými bezpečnostními tabulkami dle NV č. 375/2017Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a signálů, vzpp a NV č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, vzpp. Pro uvedené prostory musí být zpracovány požární řády.

c) Skladování hořlavých kapalin je přípustné u hořlavých kapalin I. třídy na větraném, bezpečném místě v uzavřených nádobách v rozsahu obecně platné legislativy.

d) Hořlavé kapaliny se podle bodu vzplanutí třídí do 4 tříd nebezpečnosti:

Třída nebezpečnosti	Bod vzplanutí ve °C
I.	do 21 °C
II.	nad 21 °C do 55 °C
III.	nad 55 °C do 100 °C
IV.	nad 100 °C do 250 °C

e) Objekty, nádrže a zařízení, v nichž se skladují hořlavé kapaliny, nebo kde se s nimi manipuluje, musí být chráněny před účinky atmosférické elektřiny a před účinky statické elektřiny. Elektrické zařízení v prostorách s nebezpečím požáru nebo výbuchu musí být provedena podle ČSN a podle druhu nebezpečného prostředí.

f) Protipožární zařízení musí být udržováno v řádném a v trvale provozuschopném stavu a nesmí být používáno k žádným jiným účelům než k likvidaci požáru.

g) Na pracovišti musí být udržován pořádek, únikové cesty musí být volné, řádně označené a nesmí být ničím zatarasovány.

h) Kyseliny a jiné hořlavé či nebezpečné látky musí být skladovány v nádobách odděleně s označením druhu látky a místo skladování musí být vybaveno odpovídajícím bezpečnostním značením. Označení upozorňující na nebezpečný obsah přepravných nádob, ve kterých jsou uskladněné hořlavé kapaliny na dobu přechodnou, musí být označeno pevně připojenou visačkou nebo tabulkou. Toto označení může být odstraněno teprve po důkladném vyčištění a vyvětraní nádoby.

i) Tekutá látka uskladněná v uzavřených nádobách musí být uložena tak, aby plnicí otvor byl vždy nahoře. Otevřené nádrže musí být zajištěny proti pádu osob do nich.

j) Sudy, barely a podobné nádoby se skladují nastojato jen v jedné vrstvě. Naležato se mohou skladovat ve více vrstvách za předpokladu, že jednotlivé vrstvy budou vzájemně stabilizovány podklady, popřípadě budou uloženy v konstrukci zajišťující jejich stabilitu.

26. Práce a skladování nebezpečných a zdraví škodlivých látek

Skladování, zpracování a manipulace s látkami zdraví škodlivými je v současné době zpracováno v platných Opatřeních ředitele podniku příp. jejich aktualizaci:

- **O ŘP „Nakládání s chemickými látkami a směsmi v PKÚ, s. p.“**
- **O ŘP „Pravidla pro nakládání s odpady, předcházení jejich vzniku a opatření k zamezení tvorby nepovolených skládek“.**

Čl. IV Související dokumenty

a) Interní dokumenty – ve znění pozdějších předpisů

Číslo předpisu	Název předpisu
O ŘP	Organizační řád PKÚ, s. p.
O ŘP	Odpovědnostní řád
O ŘP	Ochrana zdraví zaměstnanců
S ŘP	Práce s otevřeným ohněm
O ŘP	Organizace zabezpečení PO v PKÚ, s. p.
	Požární řády pro jednotlivá střediska
	Požárně poplachové směrnice pro jednotlivá střediska
	Havarijní plány pro jednotlivá střediska
O ŘP	Zabezpečení provozu motorových vozidel a mechanizačních prostředků
O ŘP	Poskytování OOPP v PKÚ, s. p., (Dodatek 1 a 2)
O ŘP	Kontrola povinnosti zaměstnanců nepoužívat alkoholické nápoje (Dodatek 1)
O ŘP	Propustkový řád
O ŘP	Nakládaní s chemickými látkami a přípravky
O ŘP	„Pravidla pro nakládání s odpady, předcházení jejich vzniku a opatření k zamezení tvorby nepovolených skládek „ včetně Dodatku č. 1, 2,3.
O ŘP	Opatření k mimořádným situacím a haváriím postiženým podle zákona č. 254/2001 Sb.
O ŘP	Odpovědnost za VTZ a zařízení vyžadujících zvláštní oprávnění k obsluze
O ŘP	Opatření pro dodržování zákona č. 309/2006 Sb., o dalších požadavcích BOZP
O ŘP	Seznamování zaměstnanců s bezpečnostními předpisy
O ŘP	Evidence úrazů, hlášení a zaslání záznamu o úrazu
O ŘP	Odškodňování pracovních úrazů a nemoci z povolání

b) **Externí dokumenty –** ve znění pozdějších předpisů

Číslo předpisu	Název předpisu
Zákon č. 258/2000 Sb.	o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
Zákon č. 262/2006 Sb.	Zákoník práce
Zákon č. 205/2015 Sb.	kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění některé další zákony.
Vyhláška MZd č. 432/2003 Sb.	kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli
NV č. 361/2007 Sb.	kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
NV č. 272/2011 Sb.	o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací
NV č. 201/2010 Sb.	o způsobu evidence úrazu, hlášení a zasílání záznamu o úrazu
NV č. 495/2001 Sb.	kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků
Zákon č. 251/2005 Sb.	o inspekci práce
NV č. 375/2017 Sb.	o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů
NV č. 406/2004Sb.	o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu

Číslo předpisu	Název předpisu
NV č. 362/2005 Sb.	o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky
NV č. 101/2005 Sb.	o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí
NV č. 591/2006 Sb.	o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích
NV č. 592/2006 Sb.	o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti
Zákon č. 309/2006 Sb.	o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
Vyhláška MZd č. 79/2013 Sb.	o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
Zákon č. 361/2000 Sb., zákon č.56/2001 Sb.	o silničním provozu, o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla
Zákon č. 224/2015 Sb.	o prevenci závažných havárii
Zákon č. 133/1985 Sb.	o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška MV č. 246/2001 Sb.	o požární prevenci
Vyhláška ČÚBP č. 50/1978 Sb.	o odborné způsobilosti v elektrotechnice
Zákon č. 185/2001 Sb.	o odpadech a o změně některých dalších zákonů
Zákon č. 350/2011 Sb.	o chemických látkách a chemických směsích
Zákon č. 44/1988 Sb.	o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)
Zákon č. 61/1988 Sb.	o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě
Vyhláška ČBÚ č. 22/1989 Sb.	o BOZP a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při dobývání nevyhrazených nerostů v podzemí
Vyhláška ČBÚ č. 26/1989 Sb.	o BOZP a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu
Vyhláška ČBÚ č. 55/1996 Sb.	o požadavcích k zajištění BOZP a bezpečnosti provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí
Vyhláška ČBÚ č. 52/1997 Sb.	kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při likvidaci hlavních důlních děl
Vyhláška ČBÚ č. 71/2002 Sb.	o zdolávání havárií v dolech a při těžbě ropy a zemního plynu
Vyhláška ČBÚ č. 239/1998 Sb.	o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při těžbě a úpravě ropy a zemního plynu a při vrtných a geofyzikálních pracích a o změně některých předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem
Vyhláška ČBÚ č. 447/2001 Sb.	O báňské záchranné službě
Vyhláška ČBÚ č. 394/2011 Sb.	o sídlech obvodních báňských úřadů

c) Seznam příloh

Příloha č. 1 – Bezpečnostní značky
Příloha č. 2 – Popis účinků nebezpečných látek
Příloha č. 3 – Traumatologický plán
Příloha č. 4 – Základní vybavení lékárničky první pomoci

Čl. V Závěrečná ustanovení

1. Tato „Všeobecná bezpečnostní instrukce“ pro zaměstnance PKÚ, s. p. obsahuje povinnosti zaměstnanců, pravidla bezpečnosti při práci a požární ochrany a je pro všechny zaměstnance

v organizaci závazná, a to v rozsahu, s kterými byli prokazatelně seznámeni, proškoleni a z těchto přezkoušeni.

2. Závaznost opatření „Všeobecné bezpečnostní instrukce“ pro zaměstnance PKÚ, s. p. nabývá platnosti dnem schválení vedením PKÚ, s. p. Současně se schválením končí platnost Opatření ředitele podniku č. 31/15 Všeobecná bezpečnostní instrukce ze dne 21. 12. 2015.

3. Porušení nebo nedodržení povinností nebo pravidel uvedených v této všeobecné instrukci, s kterými byli zaměstnanci seznámeni, proškoleni a přezkoušeni v rozsahu určeném organizací může mít za následek postih podle pracovněprávních předpisů, případně trestní postih a uplatnění náhrady škody vzniklé organizaci podle zákonných předpisů.

4. Tato Všeobecná bezpečnostní instrukce platí i na odloučených pracovištích PKÚ, s. p.

5. Kromě této instrukce jsou zaměstnanci seznamováni svými nadřízenými v potřebném rozsahu s dalšími předpisy, pravidly a normami, a to za účelem zajištění BOZP s přihlédnutím k charakteristice a potřebám pracoviště a podle místních pracovních podmínek.

6. Kontrolou plnění povinností vyplývajících z opatření Všeobecné bezpečnostní instrukce pověřuji:

   a) na podnikovém ředitelství PKÚ, s. p. - náměstka ZNHČ,
   b) na jednotlivých střediscích - vedoucí středisek KLA, KOH, VUD, DÚK a Hodonín,
   c) na ZBZS – vedoucí ZBZS.

7. Toto opatření ředitele podniku PKÚ, s. p. nabývá účinnosti dne 10. 12. 2018.

[redacted]

Příloha č. 1 - Bezpečnostní značky

1. Tabulka barev a tvarů bezpečnostních značek:

	Symbol	Význam	Pokyny a informace	Barva bezpečnostní a kontrastní
	trojúhelník	výstraha, nebezpečí, připrav se	buď opatrný, ověř si	žlutá x černá
	obdélník	Riziko střetu s překážkou, nebezpečí pádu	Zvýšit opatrnost	žlutá x černá popř. červená x bílá
	mezikruží	Zákaz, signalizace nebezpečí	Zastavit, přerušit práci	červená x bílá
	kruh	příkaz	určité chování nebo postup, použij OOPP	modrá x bílá
	obdélník, čtverec	Informativní, nouzový východ, první pomoc	Označení únikových dveří, východu, shromaždiště	zelená x bílá
	obdélník, čtverec	Věcné prostředky PO a požárně bezpečnostní zařízení	Označení a umístění	červená x bílá

2. Příklad - Značky zákazu:

Kouření zakázáno	**Zákaz výskytu otevřeného ohně**	**Průchod pro pěší zakázán**	**Nepovolaným vstup zakázán**
Zákaz použití vody pro hašení	**Zákaz průjezdu motorových vozíků**	**Voda nevhodná k pití**	**Nedotýkat se**

3. Příklad - Značky výstrahy:

Nebezpečí – výbušné prostředí	**Výstraha, riziko exploze**	**Výstraha, riziko toxicity**	**Nebezpečné oxidující látky**	**Varování, riziko, nebezpečí**

Nebezpečí – nebo dráždivé látky	**Výstraha, riziko poleptání**	**Nebezpečí pádu**	**Nebezpečí elektřina**	**Pozor na zavěšené břemeno**

4. <u>Příklad - Značky příkazu:</u>

Obecné vyjádření příkazu	**Příkaz k nošení ochrany hlavy**	**Příkaz k nošení ochrany nohou**	**Příkaz k nošení ochranného oděvu**
Příkaz k ochraně rukou	**Příkaz k nošení ochrany očí**	**Příkaz k nasazení ochrany obličeje**	**Příkaz – pěší musí použít tuto cestu**

5. <u>Příklad - Informativní značky únikových cest, nouzových východů a přivolání první pomoci:</u>

Únikový východ	**Únikový východ** (dolů)	**Směrovka k zařízení první pomoci**	**Nosítka**
Telefon 1.pomoci	**Místo první pomoci**	**Shromaždiště**	**Výplach očí**

6. <u>Informativní značky pro věcné prostředky PO a směr cesty:</u>

Ohlašovna požáru	**Hasicí přístroj**	**Požární hadice**	**Požární žebřík**
Hlásič požárů	**Směrovka k zařízení PO**	**Směrovka k zařízení PO**	**Směrovka k zařízení PO**

Příloha č. 2 - Popis účinků nebezpečných látek vyskytujících se v areálech PKÚ, s. p.

Charakteristické vlastnosti nebezpečných látek používaných v PKÚ, s. p., jsou uvedeny provozní dokumentaci příslušných pracovišť a bezpečnostních listech.

Oxid uhelnatý - CO

Oxid uhelnatý je bezbarvý plyn bez chuti a zápachu, poněkud lehčí než vzduch. Ve významném množství je obsažen v kouři z topenišť, svítiplynu, vodním a generátorovém plynu a ve výfukových plynech benzinových a naftových spalovacích motorů. Otrava se projevuje bolestmi hlavy ve spáncích, pocitem na zvracení až zvracením, zvýšenou únavou, později stavem podobným opilosti, a nakonec slabostí až postupným ochrnutím svalstva a bezvědomím.

Oxid uhelnatý se v organizmu váže na hemoglobin a vzniká karbonylhemoglobin (COHb). Tato vazba je silná (CO se váže 210x silněji než kyslík) a omezuje přenos kyslíku do těla.

Při koncentraci COHb 10 – 25 % se objevuji příznaky lehké otravy. Při koncentraci COHb 45 – 60 % se dostavuji příznaky těžké otravy a jsou provázeny křečemi, bezvědomím s poruchami dechu a šokovým stavem.

První pomoc: Vynesení postiženého na čerstvý vzduch (poločas přeměny COHb je v tomto případě asi 4 hod). Účinnější je podání čistého kyslíku, které vede ke zkrácení poločasu přibližně na 90 minut.

Oxid uhličitý – CO_2

Je nehořlavý plyn bez barvy a zápachu, je těžší než vzduch; při vyšších koncentracích může mít v ústech slabě nakyslou chuť. Ačkoliv se CO_2 používá jako hasební látka (stabilní hasicí zařízení používá k hašení koncentraci nad 27% CO_2 ve vzduchu), je i jedním z produktů hoření. Je konečným produktem hoření látek bohatých na uhlík, přičemž ho vzniká více při dokonalém hoření než při žhnutí. Vzduch normálně obsahuje kolem 0,03 % CO_2.
Při této koncentraci je CO_2 jako produkt látkové výměny odstraňován z plic člověka dýcháním.
Na koncentraci 3 % CO_2 v ovzduší - člověk nereaguje.

Při koncentraci asi 5 % CO_2 v ovzduší - dochází ke zrychlenému dýchání doprovázenému bolestmi hlavy, závratěmi, pocením a rozrušením.
Mezi 10 až 12 % CO_2 v ovzduší - může dojít během několika minut ke smrti postiženého následkem ochrnutí dýchacího centra mozku. Nebezpečí CO_2 spočívá i v tom, že na jeho zvýšenou koncentraci tělo reaguje zrychleným dýcháním.
Při koncentraci 20 % CO_2 v ovzduší - se člověk náhle zhroutí, smrt nastává do 5 -10 minut.

První pomoc: při nadýchání vynést postiženého na čerstvý vzduch, uvolnit oděv, klid, přivolat lékaře; při kontaktu s kůží – okamžitě svléknout potřísněný oděv, zasaženou pokožku omývat minimálně 15 minut velkým množstvím vody, přivolat lékaře; při zasažení očí – vyplachovat je velkým množstvím vody minimálně 15 minut, vyhledat očního lékaře.

Metanol (metylalkohol)

Metylalkohol neboli metanol je zdraví škodlivá toxická látka, která se vyrábí průmyslově a využívá se například jako rozpouštědlo, palivo, přísada do nemrznoucích směsí, aj. Řadí se mezi toxické látky. Účinkuje na nervovou soustavu, v nižších koncentracích narkoticky (omamně), ve vysokých koncentracích poškozuje nervovou soustavu, zejména oční nerv, jehož poškozením dochází ke slepotě. Při velmi vysokých koncentracích dochází ke smrti. Nebezpečný je zejména při požití (původ většiny otrav). Při vdechování par jsou otravy velmi řídké. Je nutno zabránit zejména záměně a zneužití. Vážnou otravu vyvolá požití 5 - 10 ml, smrtelná dávka je asi 30 ml.

Získá-li člověk podezření, že vypil nebezpečný metanol, doporučuje se jako první pomoc vypít jedno až dvě deci kvalitního silného alkoholu (min. 40 %).

Etylalkohol jako protijed se ostatně používá i v nemocnici. Jako první pomoc se podává ústy 50 – 60 ml etylalkoholu, tj. asi 150 ml 40 % destilátu. Hladinu alkoholu je třeba udržovat na 1,0 až 1,5 promile. Proto se dále podává zpravidla kontinuálně 5 % etylalkoholu v nitrožilní infuzi s pětiprocentní glukózou.

Benzín, nafty a toluen

Působí především narkoticky a mírně dráždivě. Odmašťují pokožku a mohou způsobit její popraskání, kožní záněty a ekzémy. Jsou-li používány jako čisté chemické látky (je-li obsah benzenu v benzínu nepatrný), nemůže docházet k poruchám krvetvorby ani změně počtu krvinek.

Benzen

Benzen je organická chemická látka se sladkým zápachem. Benzen je při pokojové teplotě bezbarvá, zápalná a toxická látka známá svými karcinogenními účinky. Benzen je lehčí než voda a ve vodě nerozpustný. Místně působí jako odmašťovadlo, páry působí narkoticky a mírně dráždivě. Při dlouhodobém vdechování dochází k poruchám krvetvorby. Při vnitřním požití vyvolá dávka 10 ml zvracení až ztrátu vědomí.

Dusík kapalný a plynný

Dusík je plyn bez barvy, chuti a zápachu. Za normálního tlaku a ve směsi s 21 % kyslíku je to neškodný plyn. Není toxický a působí skrytě (vytlačuje vzduch, není cítit) a postiženého překvapuje bleskovou ztrátou vědomí. Klesne-li obsah kyslíku v ovzduší a tím i jeho parciální tlak na nulu, uvolní se téměř okamžitě veškerý kyslík z krve. Následkem toho dojde ke ztrátě vědomí s následující smrtí, zástavou dechu a srdce (odumírání nervových buněk).
Prví příznaky nedostatku kyslíku (dušení), se projevuji již zpravidla při jeho poklesu pod 16 % objemu, jsou charakterizovány prohloubeným dýcháním, snížením pozornosti a nepřesnosti při vykonávaní prací, bolestmi hlavy, malátnosti. Pokračující nedostatek kyslíku vede k bezvědomí s nebezpečí smrti.
Při přímém styku tkáně s kapalinou způsobuje omrzliny.

Oxid siřičitý

Plyn štiplavého zápachu, varující při ohrožení. Při vdechování ohrožuje zejména dýchací cesty.

Sirovodík (sulfan)

V nižších koncentracích hnilobně zapáchá (po zkažených vejcích). Při vyšších koncentracích vlivem dočasného ochrnutí čichového nervu člověk již nevnímá zápach, který signalizuje nebezpečí otravy. Sirovodík dráždí sliznice a především oční spojivky a reflexivně svým zápachem působí nevolnost. Ve vysokých koncentracích působí přímo na dýchací ústrojí, dochází k rychlému bezvědomí, zástavě dechu a smrti. K těmto následkům dochází zpravidla až při koncentracích, které si postižený již čichem neuvědomuje. Bezvědomí přichází náhle, takže postižený zpravidla nemůže ze zamořeného prostoru uniknout. Při obsahu sirovodíku ve vzduchu 975 mg/m^3 nastává smrt během několika minut. Při vyšších koncentracích nastává rychlá smrt.

Metan – CH_4

Plyn bez barvy, chuti a zápachu. Je to hořlavý plyn a rozmezí od 5 do 15 % smíšen se vzduchem vybuchuje. Nejsnáze se zapálí směs 8 % metanu se vzduchem, nejvýbušnější je směs 9,5 % a nejrychleji hoří směs 10,5 % CH_4 se vzduchem. Vzhledem ke své nízké hmotnosti se hromadí ve vyvýšených prostorách, u stropu, v dutinách, výlomech a dovrchních důlních dílech.
Při vysokých koncentracích metanu se mohou projevit slabě narkotizující účinky a člověk ztratí vědomí.

Příloha č. 3 - Traumatologický plán – Laická první pomoc

Dokument stanovuje základní postupy při poskytování předlékařské (laické) první pomoci.

a) Předpis je platný pro všechny osoby v pracovním nebo obdobném poměru k PKÚ, s. p. (dále jen „zaměstnanci“).
b) Zabezpečení první pomoci se týká všech stavů ohrožujících zdraví a život.
c) Na pracovištích musí být umístěna lékárnička první pomoci, která musí být vybavena s přihlédnutím k rizikům prováděné činnosti. Za obsah a vybavení odpovídá vedoucí pracoviště.
d) Včasné, rozsahem i kvalitou správné poskytnutí první pomoci může pak nejen omezit následky úrazu, ale i zabránit bezprostřednímu ohrožení života.

Činnosti, které se nesmí při poskytování první pomoci provádět

a) Svlékat šaty zraněného (výjimku tvoří poleptání louhy a kyselinami)!
b) Vtlačovat obnažené úlomky kostí u otevřených zlomenin do rány!
c) Odstraňovat vyčnívající cizí tělesa z ran!
d) Násilně měnit polohu zraněného!
e) Do ran a na popálená místa sypat prášky s antibiotiky, aplikovat masti nebo polévat rány dezinfekčními roztoky!
f) Zjišťovat hloubku ran!
g) Ponechat zraněného bez dozoru!

Pokyny pro poskytování první pomoci při bezvědomí

a) **Příčiny** - poškození mozku, ztráta krve, nedostatek kyslíku, chemické změny krve či předávkování léky.
b) **Nebezpečí** - hlavním nebezpečím při bezvědomí je uzávěr dýchacích cest, a to jednak zapadnutím ochablého jazyka nebo tím, že postižený nemůže v bezvědomí kašlat a vypudit tím zvratky či cizí těleso z hrdla.
c) **První pomoc** - nejprve zjistěte, zda bezvědomá osoba dýchá. Pokud tomu tak není, zahajte oživování dýcháním z úst do úst. Pokud dýchá, ale dýchání je hlučné či chrčivé, přesvědčte se vyšetřením ústní dutiny rukou, zda v hloubi není nějaká překážka. Jakmile nastane normální dýchání, uvolněte těsné šatstvo kolem krku a hrudníku postiženého. Uložte postiženého do stabilizované polohy. Podle možností ho podložte pokrývkou a druhou ho přikryjte. Snažte se nenechat pacienta bez dohledu do příchodu lékařské pomoci.
d) **Pozor -** následuje-li bezvědomí po pádu či autonehodě a je-li zde možnost poranění páteře, neukládejte postiženého do stabilizované polohy, jedině v případě zvracení. V takovém případě se snažte neohnout páteř postiženého.

Stabilizovaná poloha

Zástava dýchání

a) **Příčiny** - k zástavě dýchání může dojít po pádu, zasažení elektrickým proudem nebo po požití jedu.

b) **První pomoc** - naleznete-li někoho v bezvědomí, a nedýchajícího, musíte se v prvé řadě pokusit obnovit dýchání dýcháním z úst do úst. To je nutno zahájit před přivoláním lékařské pomoci
c) a před ošetřováním ostatních zranění s výjimkou dušení.
d) **Oživování většího dítěte nebo dospělého**
   1. položte postiženého na záda, na tvrdou podložku, podepřete šíji zezadu rukou a zvraťte hlavu postiženého dozadu. Prstem prozkoumejte ústa a odstraňte případnou překážku, blokující dýchací cesty.
   2. uzavřete nos postiženého sevřením prsty, hluboce se nadechněte a obemkněte svými ústy ústa ošetřovaného, silně vydechněte 4x do plic křišené osoby.
   3. pokračujte ve vydechování do dýchacích cest postiženého každých 5 vteřin, po každém vydechnutí oddalte svá ústa od úst postiženého a sledujte unikání vzduchu z plic a pokles stěny hrudní.

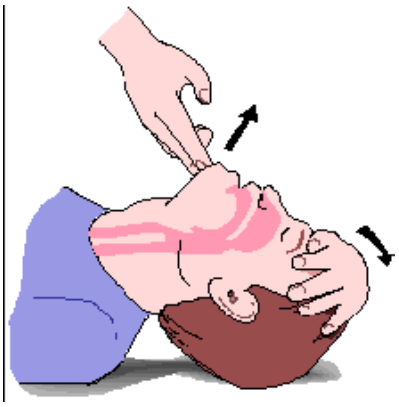

Umělé dýchání

<u>Krvácení</u>

Krvácení působí vždy skličujícím dojmem, ať je z řezné či jiné rány. Má být ošetřeno okamžitě a klidně. Považujte krvácení za vážné:

a) když krev silně stříká z rány,
b) když je ztráta odhadem větší než 250 ml (1/4 litru),
c) když krvácení trvá déle než 5 minut,
d) těžké krvácení - u malého poranění se krvácení zastavuje samo během krátké doby. U těžkého poranění odtéká krev tak volně, že se nestačí srážet. Vaším hlavním úkolem je zpomalit tok krve tak, aby se mohla srazit a tak uzavřít poškozené cévy v ráně. Zpomalení krvácení se dosáhne tlakem v místě rány a zdvižením poraněné končetiny nad úroveň srdce. Nesnažte se vymývat ránu vodou či dezinfekčními prostředky. Ihned po poskytnutí první pomoci vyhledejte lékařské ošetření,
e) jak stavět silné krvácení
   1. položte postiženého a zvedněte postiženou část těla,
   2. odstraňte lehce přístupná drobná cizí tělesa, jako např. úlomky skla, ale nesnažte se vyjmout zaražená cizí tělesa,
   3. pevně přitlačte na ránu gázový tampon, svírajíce zející okraje k sobě. Pokud je v ráně nějaký pevně lpící předmět, netlačíme na něj přímo,
   4. udržujte tlak na ránu tím, že tampon pevně přivážete obinadlem nebo pruhem látky,
   5. když krev prosakuje obvazem, neodstraňujeme jej, ale přitočíme další tampony a obinadlo tak, aby drželo pevně s původním obvazem.

Bodné rány – perforace

Hluboká rána, způsobená znečištěným předmětem, např. rezavým hřebíkem nebo zubem zvířete, nese s sebou velké riziko infekce, jelikož se nečistota zanese hluboko do tkáně a rána krvácí příliš slabě, aby ji vyplavila. Pokud je hluboké poranění provázeno tupostí, brněním či slabostí v poraněné končetině, mohou být poškozeny nervy či šlachy. Pro všechny hluboké rány jsou tedy na místě antibiotika a protitetanová injekce, pokud není pacient proti tetanu očkován.

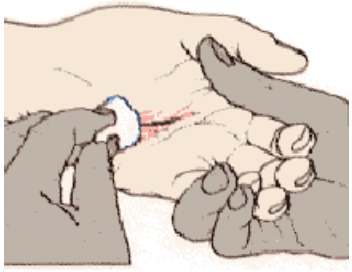

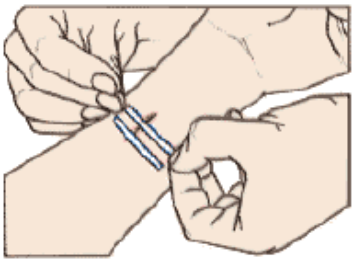

Ošetření řezných ran

Šok

Šok je život ohrožující stav, způsobený těžkým úrazem, velkou ztrátou krve, popáleninami, nebo rozsáhlou infekcí. Jeho hlavním rysem je dramatický pokles krevního tlaku. Podezření na šok vyvstává, je-li postižená osoba bledá, zpocená a někdy omámená či zmatená bezprostředně po úrazu. Člověk v šoku vyžaduje rychlou lékařskou pomoc.

Nepodávejte jídlo a pití.

Pravidlo 5T: (ticho, teplo, tekutiny, tišení bolesti a transport)

1. První zásadou je ticho, při němž postiženého uklidníme a zamezíme zbytečnému hluku.
2. Druhou zásadou je teplo se snahou o zachování vlastního tepla zraněného. Nesmíme ho nechat ležet na holé zemi a neponecháváme jej v mokrém oděvu. Přikryjeme ho suchými pokrývkami a chráníme ho proti větru.
3. Třetí zásadou jsou tekutiny, které nesmíme zraněnému podávat ústy a to i když má žízeň. Účelné je podávat tekutiny nitrožilně formou infúze. Pocit žízně tlumíme svlažováním rtů. Odlišná
   je situace u dlouhodobého vyprošťování při zasypání dolní poloviny těla a u hromadných úrazů. Zde je vhodné podávat tekutinu s přídavkem kuchyňské soli.
4. Čtvrtým pravidlem je tišení bolesti, především znehybnění postiženého a ošetření všech poranění. Aplikace léků proti bolesti ústy taktéž není vhodná. Pokud je nutné jejich podání, pak pouze nitrožilně.
5. Posledním pravidlem z 5T je transport, který má být šetrný.

První pomoc - postiženého v šoku uložte vleže na záda s podloženýma nohama. Uvolněte tísnící šatstvo a přikryjte pacienta, aby byl v teple. Snažte se ho uklidnit.

Poloha při šoku

Úraz elektrickým proudem

Zasažení elektrickým proudem může vést k bezvědomí a zástavě dechu. V místě vniknutí elektrického proudu do těla vznikají hluboké spáleniny. Může být vnitřní poškození. Vždy vyhledejte lékařské ošetření, i když se zdá, že postižený utrpěl jen malé popálení.

První pomoc:

a) Vypnout zařízení.
b) Vyprostit postiženého.
c) Pokud zraněný nedýchá, ihned zavést umělé dýchání.
d) Ihned zahájit nepřímou masáž srdce, není-li hmatný tep.
e) Přivolat lékaře.

Popáleniny

Mohou vznikat působením ohně, páry horkých tekutin, elektřiny, žíravin. Při léčení popálenin nejprve odstraňte příčinu, např. vzdalte postiženého od ohně. Nikdy nedávejte na popáleninu žádnou mast či krém a nepropichujte vzniklé puchýře.

První pomoc:

1. odstraňte část oděvu nasáklou horkým tukem, horkou vodou nebo chemikáliemi z popáleného místa těla dříve než pevně přilne k popálenině. Suché spálené zbytky oděvu se z popáleniny neodstraňují,
2. ponořte popálenou část do studené, nejraději tekoucí vody nejméně na 10 minut. Je-li rozsah popálení velký, pokryjte je čistým ručníkem nebo prostěradlem nasáklým studenou vodou,
3. po ochlazení popáleniny ji přikryjte čistým suchým obvazem. Nepoužívejte vatu ani jiné „chlupaté" materiály. Pokud vezete postiženého do nemocnice, nepřikládejte žádný obvaz, protože každé snímání obvazu způsobuje další bolest,
4. popálenou končetinu podložte do výše a postiženému dávejte pít doušky chladné vody, je-li při vědomí.

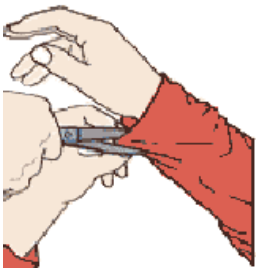

Ošetření popálenin

Otravy

Chemické jedy - včetně domácích čisticích prostředků, parafinu, petroleje, leštidel a barev.

První pomoc:

je-li postižený při vědomí, dejte mu vypít sklenici vody naráz

1. nesnažte se vyvolat zvracení. Pokud postižený zvrací sám, podržte mu hlavu v předklonu tak, aby nemohl vdechnout chemikálie ze zvratků,
2. když postižený ztrácí vědomí, uložte jej do stabilizované polohy; přestává-li dýchat, zahajte oživování dýcháním z úst do úst,
3. přivolejte lékařskou pomoc co nejdříve.

První pomoc při otravě oxidem uhelnatým

a) postiženého co nejrychleji vyneseme ze zamořeného prostředí. Pokud je postižený v bezvědomí, uložíme jej na záda na tvrdou podložku. Bezvědomí bezprostředně ohrožuje život. Musíme
co nejrychleji zajistit dostatečné dýchání, zprůchodnění dýchacích cest (umělé dýchání nebo dýchání spojené s nepřímou masáží srdce),

b) zprůchodnění dýchacích cest:
   1. zakloníme postiženému hlavu, povytáhneme jazyk, předsuneme dolní čelist,
   2. pokud postižený nezačne dýchat, ihned zahájíme umělé dýchání,
   3. postiženého vždy převezeme do nemocnice, a to i v případě lehčí otravy, kdy je postižený při vědomí.
   4.

Léky, alkohol, jedovaté rostliny a plody

a) je-li postižený při vědomí, můžete se pokusit vyvolat zvracení,
b) v bezvědomí nepodávejte nic ústy. Položte postiženého do stabilizované polohy, při zástavě dechu provádějte dýchání z úst do úst,
c) přivolejte co nejdříve lékařskou pomoc.

Jak vyvolat zvracení

a) Nikdy se o to nesnažte u osoby v bezvědomí. Rovněž ne tam, kde došlo k polknutí chemikálií, jako je petrolej, parafin nebo čistící prostředky.
b) Nesnažte se vyvolat zvracení podáním slané vody či strkáním prstu do krku.

c) V ostatních případech se může použít 15 ml (3 čajové lžičky) ipecacuanhového sirupu, zapít dvěma sklenicemi vody. Pokud tento postup nevede ke zvracení i během 20 minut, může se ještě jednou opakovat. Jakmile postižený začne zvracet, držte mu hlavu skloněnou dolů, aby nedošlo k dušení či vdechnutí zvratků

Poranění kosti - zlomeniny

a) Všechny zlomeniny vyžadují šetrné zacházení a pečlivé ošetření, abychom poraněnému nezpůsobili nešetrnou manipulací poranění okolních tkání a orgánů (svalů, cév a nervů).
b) Příznaky - deformace končetiny, u otevřených zlomenin - úlomky kostí, otok, nepřirozená pohyblivost, bolestivost, krevní výron.
c) První pomoc:
   1. základním pravidlem je dokonalá fixace = znehybnění zlomené kosti - zamezíte tak dalším komplikacím (krvácení) a výrazně omezíte bolestivost,
   2. znehybnit musíte kloub vždy nad a pod zlomeninou,
   3. při ošetřování otevřené zlomeniny dbejte na sterilitu - přikládejte proto vždy na ránu sterilní krycí obvaz,
   4. ošetřit můžete i improvizovaně - dolní končetiny pevným svázáním k sobě, fixovat přikrývkou,
   5. přiložením obalené hůlky nebo větve, pomocí oděvu a pod,
   6. znehybnění zlomenin na horní končetině pomocí šátků a dlah.

Poranění kloubů

První pomoc:
1. poraněný kloub chlaďte, tím zmírníte otok a bolest,
2. znehybněte kloub v poloze ve které je nastaven a nikdy se nesnažte kloub napravit.

Pokousání a bodnutí hmyzem

a) Zvířecí kousnutí - při pokousání psem, kočkou či koněm vyhledejte lékařské ošetření, jelikož většina těchto ran je infikována a musí být rychle ošetřena. Bývá zapotřebí protitetanová injekce u neočkovaných osob, popřípadě stehy. Při pokousání neznámým zvířetem je nutné vyhledat lékařské ošetření, může být zapotřebí očkování proti vzteklině.
b) Hadí uštknutí - jediný jedovatý had u nás je zmije. Ve většině případů není její uštknutí nebezpečné. Může být však nebezpečné malému dítěti. Dojde - li k uštknutí zmijí, omyjte okolí rány, podejte paralen k úlevě bolesti a pokud se jedná o dítě, udržte je v klidu. Vyhledejte lékařskou pomoc.
c) Hmyzí kousnutí a bodnutí - kousnutí a bodnutí běžného hmyzu, např. komárů, způsobuje místní svědění, zarudnutí a otok. Při bodnutí včelou nebo sršněm se pokuste nejprve odstranit žihadlo z rány čistým nehtem nebo špičkou nože. Dejte pozor na známky anafylaktického šoku.
d) Anafylaktický šok - vzácně může být jedinec hypersensitivní na určitý typ kousnutí či bodnutí hmyzu, většinou když byl již dříve kousnut či bodnut. Při opakovaném postižení tímto druhem hmyzu se může objevit těžká alergická reakce, známá jako anafylaktický šok. Z příznaků jsou to dechové obtíže (jako příznak zúžení dýchacích cest) a další příznaky šoku. Při těchto příznacích bezprostředně po kousnutí či bodnutí hmyzem volejte rychlou záchrannou službu.

Nepřímá srdeční masáž

Náhlá zástava oběhu a dechu vzniká nejčastěji vlivem onemocnění srdce (akutní infarkt myokardu, maligní porucha srdečního rytmu, plicní embolie apod.)

1. Co nejrychleji volat **155.**
2. Pokud dojde ke zhroucení před námi - pád na zem, bezvědomí - oslovit, nereaguje-li, zkusit bolestivý podnět. Nereaguje-li postižený na podnět, ale dýchá – uložit do stabilizované polohy na bok a stále sledovat stav.
3. Pokud postižený nedýchá - prekordiální úder = zaťatou pěstí z 20 cm výšky dát úder do středu hrudní kosti a posléze začít nepřímou masáž srdce a dýchání z úst do úst v poměru 30:2 (30x).
4. Musí ji provázet účinná ventilace.
5. Přiložíme ukazovák a prostředník ruky na rozhraní dolní a střední třetiny sterna Stejně účinná je masáž přes sebe položenými palci, ostatní prsty obepínají hrudník.

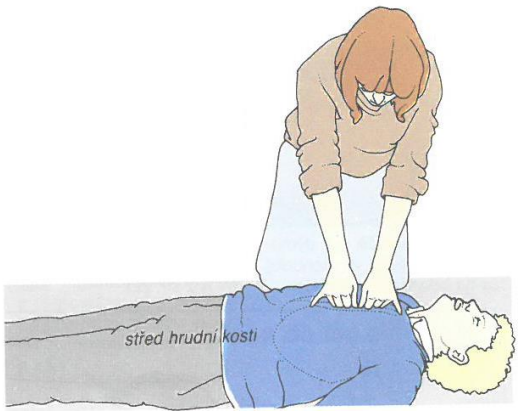

6. Energicky krátce stlačujeme (asi o 1/3 předozadního průměru hrudníku) v rytmu 120/min, po 3 kompresích necháme krátkou pauzu pro nádech.
7. Po 30 sekundách zjišťujeme přítomnost srdeční akce auskultačně.
8. Dojde-li k úpravě AS nad 100/min, pokračujeme ve ventilaci.
9. Nedojde-li k úpravě akce nad 100/min, pokračujeme v nepřímé srdeční masáži.
10. Během nepřímé srdeční masáže a umělé plicní ventilace probíhá medikamentozní resuscitace až do příjezdu záchranné služby.

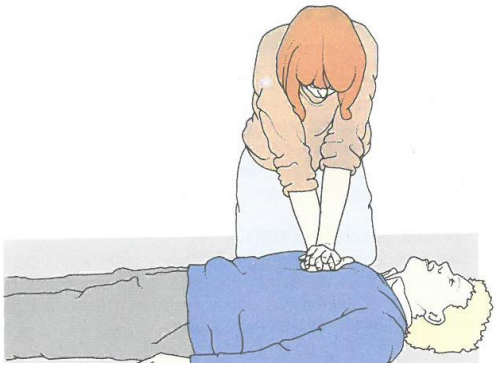

Příloha č. 4 - Základní vybavení lékárničky první pomoci

1. Tabulky pro vybavení lékárničky předlékařské (laické) první pomoci

Název pracoviště	Zvláštní rizika z pohledu vybavení lékárničkami	Počet zaměstnanců	Typ náplně lékárničky
Kancelářské prostory	Opaření, pohmoždění, podvrtnutí, zlomeniny, úrazy el. proudem.	do 20 21 – 100	**O1, O3** **O4, O5**
Skladovací prostory chemikálií, paliv, maziv a plynů	Pořezání, pohmoždění, pády z výšky, poranění padajícími předměty, uklouznutí, zakopnutí, poranění páteře, podvrtnutí nohy, přejetí končetin, poleptání, popálení, opaření, omrzliny, inhalační otravy, podráždění pokožky a očí.	do 20 21 – 100	**O5** **O6**
Stavby a stavební provozy	Pády z výšky, poranění padajícími předměty, riziko poranění páteře, přimáčknutí, zlomeniny, podvrtnutí a vykloubení, podráždění očí a sliznic, pořezání, popálení, úrazy el. proudem.	do 4 do 20 21 – 100	**O1** **O4, O5** **O5, O6**
Zpracování kovů, obrábění kovů, kovovýroba s výjimkou sváření	Pořezání, poranění končetin rozmačkáním, amputace, zlomeniny, pohmoždění, popálení, poranění očí.	do 20 21 – 100	**O5** **O6**
Svářečská pracoviště	Popálení pokožky, pohmoždění, podvrtnutí, zlomeniny, úrazy el. proudem, otravy odpadními plyny, podráždění a poranění očí a sliznic	do 20 21 - 50	**O5** **O6**
Lesnictví	Pořezání, podvrtnutí, mnohočetné zlomeniny, amputace, pohmoždění, střelná, bodná a sečná poranění, poranění páteře, podráždění očí, zadření třísek, napadení hmyzem a klíšťaty	do 4 do 20 21 - 50	**O1** **O4, O5** **O6**
Zemědělství – rostlinná výroba	Pořezání, podvrtnutí, zlomeniny, amputace, úrazy el. proudem, pohmoždění, bodná poranění, popálení, přejetí technikou, podráždění očí, zadření třísek, drobné oděrky, vysoké riziko infekce, napadení hmyzem, otravy pesticidy a chemikáliemi	do 4 do 20 21 – 50	**O1** **O4, O5** **O6**
Kotelny	Popálení, opaření, otravy plyny, vyvrknutí a zlomeniny, podráždění očí a sliznic, úrazy el. proudem	do 20	**O2, O6**
Zdvihací zařízení	Pořezání, popálení, úrazy el. proudem, uskřípnutí, pohmoždění, rozdrcení a amputace končetin, vyvrknutí a zlomeniny	do 4 do 20 21 – 50	**O1** **O5** **O6**
Elektrická zařízení	Úrazy el. proudem, pořezání, popálení, opaření, omrzliny, vyvrknutí, zlomeniny, drobné oděrky, pohmoždění, podráždění pokožky a sliznic	do 4 do 20 21 – 50	**O1** **O5** **O6**
Plynová zařízení	Popálení, opaření, omrzliny, inhalační otravy, podráždění očí a sliznic, vyvrknutí, zlomeniny, úrazy el. proudem	do 4 do 20 21 - 50	**O1** **O5** **O6**
Ostatní montážní a servisní zaměstnanci, práce mimo výrobní a servisní prostory	Popálení, opaření, pořezání, omrzliny, pohmožděniny, úrazy el. proudem, vyvrknutí, zlomeniny, podráždění očí, sliznic a pokožky, drobné oděrky	do 4 5 – 20	**O1** **O2, O6**

2. Specifikace typů lékárničky pro příslušné pracoviště jednotlivých středisek PKÚ, s. p. (žlutá barva)

Léčivo nebo materiál	Typ lékárničky					
	O1	O2	O3	O4	O5	O6
Acylpyrin 10 tabl.			1	1	1	1
Carbosorb 20 tabl.			1	1	1	1
Ranisan 75						1
Opthalmo – septonex			1	1		
Opthal (výplach, roztok)					1	1
Betadine						1
Benzin lékař. 50 ml			1	1	1	1
Chirurgické rukavice sterilní		1	1	1	1	1
Gáza 7,5 x 7,5 sterilní		1	2	2	2	3
Náplast Rychloobvaz 6 cm x 1m			1			
Náplast s polštářkem 8 x 4 cm, v sadě 3 ks	1 (3 ks)					1 (3 ks)
Náplast fixační hladká 2,5 cm x 5 m				1		1
Obinadlo sterilní 6 cm x 5 m	1		1	1	2	2
Obinadlo sterilní 10 cm x 5 m			1	1	2	2
Rouška na popáleniny I. Steril. krytí 10 x 10 II. Steril. krytí 10 x 20 III. Obvaz pohotovostní na popáleniny sterilní 40 x 60 cm				1 (1 x I.)	1 (1x III.)	2 (1 x II., 1 x III.)
Sterilní obvaz krycí 5 x 7,5 cm	1		1			
Pinzeta (nejlépe jednoráz. sterilní)	1	1	1	1	1	2
Šátek trojcípý	1	1	1	1	2	3
Obinadlo škrtící pryžové 4 x 70 cm		1	1	1	1	1
Nůžky schopné ustřihnout náplast		1	1	1	1	1
Obvazová vata bal. 50 g			1	1	1	1
Obinadlo elastické 10 cm x 5 m (Idealflex)	1	1		1		1
Rouška resuscitační pro dýchání z plic do plic	1	1	1	1	2	2
Sterilní krytí na oko		1		1	1	2
Rouška PVC 20 x 20 cm		1	1	1	1	1
Podložka PVC pod zraněného alespoň 0,6 x 1,8 m						1
Špendlíky zavírací – nerez	6	5	5	5	5	5

3. <u>Vybavení pracovišť PKÚ, s. p., na odpovídající typ lékárničky</u>

	Pracoviště	Typ lékárničky
1	Vrátnice: AB1 areál Hrbovice, Chabařovice, KOH, KLA, VUD	**O4**
2	Dílny, kotelny	**O6**
3	Dispečink ZBZS	**O6**
4	Určené kanceláře	**O4**